

Tribuna școlii

Revistă editată de
Ministerul Educației și Învățământului
și Uniunea Sindicatelor
din Învățământ, Știință și Cultură

ANUL XI (XXXII) Nr. 234 (1 320)

Simbătă 12 decembrie 1931

8 pagini — 1 leu

ÎN ÎNTÎMPINAREA ANULUI 1982

Întîmpinăm anul 1982 — cel de al II-lea an al cincinalului 1981—1985 — sub semnul angajării plene a întregului nostru popor pentru împlinirea hotărîtă a sarcinilor făuririi vieții noastre noi.

Intrăm în anul 1982, orientîndu-ne ferm muncă noastră pe baza documentelor Plenarei comune a C.C. al P.C.R. și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice Sociale, a modelului de analiză științifică și înaltă exigență comunistă revoluționară, a bogăției tezilor și viziunii de largă perspectivă prin care tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, a trasat un amplu program de acțiune pentru toate domeniile vieții economico-sociale.

Studiind temeinic expunerea secretarului general al partidului, să căutăm — și să îmbogățim continuu — modalitățile cele mai adecvate pentru a transpune în învățămînt indicațiile Plenarei C.C. al P.C.R. Vom deschide, prin aceasta, larg cîmpul de acțiune pentru a desfășura și mai mult procesul instructiv-educativ pe temeiurile muncii productive, ale trecerii — cu mijloacele specifice învățămîntului — din sala de clasă și laborator, în ateliere și pe cîmp, acolo unde sînt solicitate și unde se vor afirma forța de muncă, personalitățile construite cu răbdare, cu pricepere și cu efort în ani îndelungați de școală.

Avem larg deschis cîmpul de acțiune pentru a stăruî necontenit în vederea perfecționării tuturor activităților din învățămînt, pentru înlăturarea într-un termen cit mai scurt a lipsurilor care se mai manifestă în munca unor colective didactice, pentru a întări ordinea, disciplina și pentru a dezvolta cit mai mult spiritul de răspundere al fiecărui cadru didactic, pentru buna pregătire a fiecărui elev în parte.

Să dăm viață, prin întreaga noastră muncă cu elevii, indemnului secretarului general al partidului care, la Plenara C.C. al P.C.R. din noiembrie a.c., a arătat că „este necesar să crească rolul școlii în educația revoluționară a tinerii generații”.

Intrăm în curînd în anul 1982; ne vom afla în perioada de vacanță în care organizăm activități specifice recreative cu un înalt conținut educativ comunist revoluționar, dar și de sprijinire a elevilor care au nevoie de ajutor la învățătură, precum și într-o etapă — ce se cere intens folosită — de pregătire prin cursuri de perfecționare pentru educatoare, învățători, profesori și maistri-instructori.

Apropiindu-ne de noul an, colectivul redacției revistei „Tribuna școlii” urează cititorilor săi, cadrelor didactice din întreaga țară, părinților, elevilor și studenților, sănătate, fericire și mult succes în activitatea depusă pentru mereu mai binele poporului și al patriei noastre socialiste, pentru triumful păcii în întreaga lume.

Apărînd pacea ne apărăm viitorul

Ascultîndu-l pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, la marea adunare populară din Capitală, citînd Apelul poporului român către popoarele și forțele progresiste și democratice din întreaga lume, pentru dezarmare și pace, pentru securitate, independență și progres, am simțit cum fiecare cuvînt pornește din adîncul inimii mele, din convingerea conștiinței mele, pentru că noi, cadrele didactice, care purtăm răspunderea educării și pregătirii generațiilor viitoare pentru muncă și viață, nu ne putem îndeplini această misiune decît în condiții de pace și liniște.

Iubim munca, iubim pacea, iubim copiii pe care îi instrui și îi educăm și nu dorim ca visele și speranțele lor curate să fie întunecate de spectrul războiului, al bombelor atomice și de neutroni. Nu avem dreptul noi, oamenii maturi de astăzi, să permitem ca tinerii generații, născute și crescute sub soarele socialismului, să cunoască ororile războiului, să le fie amenințată viața, existența. Iată de ce, în vibrantele chemări ale președintelui țării vîd, ca toți ceilalți cetățeni, ecoul adevăratei totalități a oamenilor școlii la inițiativa secretarului general al partidului, pentru noi a apăra pacea însemnînd a ne apăra viitorul!

Prof. ANA SPIRIDON
directoarea Școlii nr 150 din București

Glasul și conștiința întregului popor

Sînt clipe de viață cînd fiecare dintre noi simte puternic realitatea trecerii timpului și își evaluează împlinirile. Asemenea momente, de mare intensitate, le-am trăit în mijlocul participațiilor la marele miting din Piața Palatului. Am reîntîlnit secvențe ale unei copilării înspăimîntate de ororile războiului, dar și ale unei imense bucurii — generate de ridicarea în lumină a anilor socialismului. Dedicîndu-mă profesiei nobile de dascăl, am învățat — și nu conștientesc a-i învăța pe alții — că bunul cel mai de preț este viața, este dreptul la muncă și fericire. De aceea, am ascultat, cu adîncă emoție, cuvintele stimatului și iubitului nostru conducător, ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, în mesajul căruia sînt cuprinse speranțele și idealurile noastre. În aceste cuvinte vibrează profund glasul și conștiința întregului nostru popor.

Prof. EUGENIA VASILESCU
directoarea Liceului pedagogic din București

În satul natal și pentru satul natal

Rîndurile de față, mi-au fost sugerate de concluziile unei analize pe care am întreprins-o cu privire la rezultatele obținute în organizarea și dezvoltarea școlii gălățene în baza prevederilor Legii educației și învățămîntului. Rețin atenția cititorilor cu un singur aspect care s-a conturat ca fiind extrem de valoros prin implicațiile pe care le are în amplul proces de formare a personalității umane: pregătirea tinerilor generații pentru muncă și viață. Am în vedere conținutul articolului nr. 29 din Legea educației și învățămîntului care stipulează că în fiecare comună și oraș să funcționeze cel puțin o școală cu clasele I—X. Pornind de la această prevedere și în funcție de realitatea concretă a fiecărei localități rurale, în județul nostru, concomitent cu consolidarea instituțiilor școlare existente, s-au întreprins măsuri speciale pentru organizarea și extinderea școlilor cu clasele I—X creîndu-se, pe această cale, posibilitatea ca

tinerii să fie școlarizați în satul sau comuna natală pînă la absolvirea treptei I de liceu. S-au organizat astfel școli cu clasele I—X în 39 din cele 56 comune ale județului, în unele dintre acestea, la solicitarea părinților, procedîndu-se la suplimentarea numărului prevăzut, la întocmirea proiectului de plan de școlarizare.

Prin eforturile concertate ale inspectoratului școlar, ale conducătorilor de școli, ale colectivelor didactice, s-a reușit ca în comune cum sînt Matca, Pechea, Corod, Drăgușeni, Ivești, Tudor Vladimirescu, Grivița, majoritatea absolvenților clasei a VIII-a să opteze pentru școala din localitate. Bine primite de cadrele didactice și de părinți, precum și de tinerii absolvenți ai ciclului gimnazial, școlile de 10 ani din mediul rural prezintă o serie de elemente care facilitează reușita școlară și succesul în munca educativă. Tînrul învață și se formează într-un mediu ce îi este familiar, cu puternice valențe edu-

cative și vegheat cu grijă și dragoste nu numai de cadrele didactice și părinți, dar și de cetățenii satului.

Diversificarea meseriilor practicate în lumea satelor îi dă tînrului posibilitatea să-și aleagă profesia care îi poate oferi cele mai multe satisfacții, dar, trăind zi de zi alături de cooperatori, el cunoaște și prețuiește agricultura, îi înțelege importanța în ansamblul economiei naționale și cu ușurință continuă tradiția familiei, înscriindu-se alături de cei care cultivă cu dragoste ogoarele, asigurîndu-și pîinea țării.

Experiența ne-a demonstrat că bunele rezultate se obțin pe linia educării dragostei față de satul natal, dacă întregul colectiv de cadre didactice acționează pentru a-i ajuta pe elevi să cunoască trecutul

Prof. GEORGETA ANTOHI
inspector școlar general
al județului Galați

(Continuare în pag. a 6-a)

Îndrumare ● Schimburi de experiență ●
● Acțiuni științifice ●

TIRGOVIȘTE

Legătură nemijlocită cu școala

Joi, 9 decembrie a.c. a avut loc la Tirgoviște ședința de concluzii a brigăzii Ministerului Educației și Învățământului care și-a desfășurat activitatea de îndrumare și control în județul Dimbovița în perioada 12-21 noiembrie a.c. Cu acest prilej, s-a analizat și dezbătut activitatea de instruire teoretică și practică, de educare multilaterală a elevilor în unitățile de învățământ dimbovițene, preocuparea permanentă a cadrelor didactice, a inspectoratului școlar pentru realizarea unei noi calități în pregătirea elevilor, în vederea integrării lor în condiții cât mai bune în producție, în viața socială.

La lucrările ședinței de concluzii au luat parte cadre de specialitate din Ministerul Educației și Învățământului, cadre de conducere ale unităților școlare din județ, inspectorii ai Inspectoratului școlar județean și reprezentanți ai organelor locale de partid.

În încheierea lucrărilor a luat cuvântul tovarășa prof. univ. dr. Aneta Spornic, ministrul educației și învățământului, care a apreciat în mod deosebit activitatea valoroasă desfășurată de cea mai mare parte a cadrelor didactice din județ, buna orientare a învățământului dimbovițean, fiind prețioase recomandările pentru activitatea viitoare. Pe baza contactului direct cu unitățile școlare din județ pe care le-a vizitat, în comuna Ulmi și în municipiul Tirgoviște, a dialogului care a avut loc cu cadrele didactice din aceste unități școlare și a concluziilor brigăzii Ministerului Educației și Învățământului, ministrul educației și învățământului a relevat că analiza activității din învățământul dimbovițean s-a desfășurat într-un spirit de înaltă exigență, combativitate, responsabilitate comunistă.

De asemenea, a cerut ca pregătirea teoretică a elevilor, orientarea lor școlară și profesională să se facă în cit mai strânsă legătură cu cerințele producției, cu nevoile reale ale forței de muncă din județul Dimbovița.

Abordând amolu aria largă a problematicii muncii didactice și a sarcinilor pe care partidul, personal tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, le-a incredințat școlii românești, ministrul educației și învățământului și-a exprimat convingerea că fiecare educatoare, fiecare învățător, profesor și maistru-instructor din județul Dimbovița vor depune întreaga lor pricepere toate eforturile pentru a asigura un înalt nivel în presăriterea de calitate a elevilor, pentru propria lor continuă perfecționare.

V. ALEXANDRU

BAIA MARE — CRAIOVA

Educația artistică

În învățământul primar și gimnazial

În zilele de 4-5 decembrie a.c. la Baia Mare a avut loc un valoros schimb de experiență pe problemele educației artistice în învățământul primar și gimnazial, organizat de Ministerul Educației și Învățământului. Au participat directorii școlilor care au clase sau grupe cu program suplimentar de artă, dintr-un număr de nouăsprezece județe, precum și inspectorii de muzică și desen sau cei care răspund de activitatea artistică a școlilor în cadrul Festivalului național „Cintarea României”, din aceleași județe, inspectorii de specialitate din Ministerul Educației și Învățământului, reprezentanți ai Consiliului Național al Organizației Pionierilor și al Uniunii compozitorilor, reprezentanți ai organelor locale de partid și de stat, ai Inspectoratului școlar Baia Mare.

Cu acest prilej, participanții au cunoscut experiența pozitivă a școlii gazdă — Școala nr. 21 cu program suplimentar de artă din Baia Mare — școală cu rezultate deosebite în educația artistică a elevilor, au asistat la o varietate de activități de specialitate cu caracter demonstrativ, au auzit referate interesante pe tema educației artistice în școala primară și gimnazială.

În concluziile întâlnirii, prof. Rada Moceanu, adjunct al ministrului educației și

învățământului, a reliefat scopul și sarcinile educației artistice în procesul de formare multilaterală a tuturor elevilor și a recomandat — în numele conducerii Ministerului Educației și Învățământului — intensificarea efortului cadrelor didactice care predau disciplinele artistice în vederea sporirii aportului acestora la educația patriotică și revoluționară a tinereții școlare, a antrenării și pregătirii acestuia pentru Festivalul național „Cintarea României”.

În continuarea schimbului de experiență, pentru participanții din celelalte județe din țară, care nu au fost reprezentate la Baia Mare, lucrările au început vineri, 11 ianuarie a.c. la Craiova, la Liceul de artă, și se continuă și în cursul zilei de astăzi.

C. GÎRMACEA

CARANSEBEȘ

O eficientă acțiune de perfecționare

Înscris în acțiunea largă de perfecționare a cadrelor învățământului primar și al activității de educație materialist-științifică a elevilor și studenților, cea două manifestare organizată la Caransebeș, județul Caraș-Severin, marș 15 și 28 noiembrie a.c. — prima din titlu „Educația materialist-științifică a elevilor și studenților — fara fronturi a disciplinei cu aceeași temă — și cea doua din titlu, schimbul de experiență „Coordonate actuale ale modernizării învățământului primar și al activității de educație materialist-științifică în învățământul gimnazial și liceal” — s-au constituit într-o demonstrație de evidentă responsabilitate cu care profesorii noștri de științe sociale, toate cadrele didactice investite cu nobila misiune de a educa tînăra generație în spiritul materialist-științific de la cea mai înfrădită vîrstă pînă la absolvirea ciclului liceal, desfășurată un învățămînt de înalt nivel științific, politic și ideologic. În cadrul unei ample manifestări au relevat experiența valoroasă de care dispune în prezent școala românească în realizarea unui învățămînt modern, activ, bazat pe metode și procedee eficiente care să ducă la înarmarea tineretului a elevilor cu cunoștințe, cu deprinderi de investigație și cercetare, cu capacitatea de a asimila creațiile științifice produse.

Organizat de către Ministerul Educației și Învățământului, Uniunea Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură, Academia de științe sociale și politice, Uniunea Tineretului Comunist, Uniunea Asociațiilor Studenților Comunisti din România, Consiliul Național al Organizației Pionierilor, cu sprijinul Inspectoratului școlar al județului Caraș-Severin, acest Simpozion a cuprins în desfășurarea sa o amănunțită dezbateră teoretică sub titlul „Educația materialist-științifică a elevilor și studenților” la care și-au adus contribuția, printr-o serie de intervenții deosebit de interesante alți prin înaltul conținut științific cit și prin valoarea lor teoretică și practică, preambulei cunoașterii din domeniul economiei politice, filozofiei, istoriei, pedagogiei, psihologiei, la care dădea din cunoștințele prezentate la acest simpozion: „Conștința adevărată și sisteme de valori” — susținută de prof. univ. dr. Ion Tudoseșcu, directorul Institutului de filozofie al Universității din București; „Principalele direcții și metode metodologice ale perfecționării predării economiei politice în lumina documentelor Congresului al XII-lea al P.C.R.” — prezentată de prof. univ. dr. doc. N. N. Constantinescu de la Institutul de științe economice din București; „Umanism și ateism în procesul formării concepției despre lume a tineretului” — susținută de prof. univ. dr. Alexandru Boboc de la Universitatea din București; „Aspecte ale predării istoriei în școală” — prezentată de prof. univ. dr. Gheorghe Ionăși, de la Universitatea din București; „Dialectica proceselor cognitive în formarea concepției științifice despre lume” — susținută de conf. univ. dr. Aculin Cazacu, de la Universitatea din București; „Contribuția psihologiei la formarea unei concepții științifice despre lume la elevii și studenții” de conf. univ. dr. Ion Drăgan de la Universitatea din Timișoara. Aceste prezentări au fost urmate de lucrări pe secțiuni la care și-au adus contribuția prin comunicări argumentate de demonstrații practice numeroși participanți.

De asemenea, în cadrul acestei ample manifestări s-a înscris și schimbul de experiență cu tema: „Coordonate actuale ale modernizării predării științelor sociale în învățămîntul gimnazial și liceal” care a cuprins atît activități în plen, în care au fost dezbătute principalele direcții și cerințe metodologice ale perfecționării predării științelor sociale în lumina documentelor Congresului al XII-lea al P.C.R.; manuale școlare de științe sociale, precum și unele măsuri în vederea îmbunătățirii acestora; rolul organizațiilor de studenți în perfecționarea activității politice și cultural-educative din unitățile de învățămînt; aspecte privind folosirea documentelor de arhivă în predarea istoriei — cit și activități pe grupe. În cadrul acestor activități au fost înscrise vizite în cabinetele de economie politică, filozofie și istorie de la Liceul industrial nr. 2, Li-

ceul de matematică-fizică și Liceul pedagogic din Caransebeș, urmate de demonstrații practice.

În încheierea lucrărilor Simpozionului, Petre Constantin, adjunct al ministrului educației și învățămîntului, a prezentat participanților preocupările Ministerului Educației și Învățămîntului în vederea îmbunătățirii predării științelor sociale, a educării materialist-științifice a elevilor, precum și sarcinile pe care le are școala în acest domeniu.

Simpozionul a oferit tuturor participanților atît prilejul de a cunoaște cele mai noi aspecte și fenomene ale domeniilor în care predau, experiența valoroasă acumulată în numeroase unități școlare cit și rezultatele deosebite pe care le-au obținut unitățile școlare din orasul Caransebeș în organizarea unor cabinete de științe sociale.

MONICA ROBEA

Pentru vacanța de iarnă

Cîteva zile din luna noiembrie a acestui an, factori de răspundere din Ministerul Educației și Învățămîntului și din numeroase alte ministere, activiști ai organizațiilor U.T.C. și de pionieri, cadre didactice, precum și mulți dintre cei ce se îngrijesc mijlocit sau nemijlocit de educarea și însușirea elevilor s-au întîlnit la nivel central și apoi la nivel de județe, municipii, orașe sau comune și au analizat amănunțit, temeinic, pe toate fețele, așa cum se procedența la orice treabă serioasă, felul în care s-au desfășurat vacanțele anului școlar anterior și, mai ales, cum vor trebui organizate cele viitoare. O dezbateră largă, plină de responsabilitate, de atenție și dragoste pentru ca preșcolarii și școlarii de toate vîrstele să se poată recrea în condiții optime.

Discuțiile și mai ales proiectele făcute pentru vacanțele următoare sînt încă o dovadă din atîtă atenție a grijii cu care sînt luată în seamă nevoile și tinerii patriei noastre spre a crește și a se forma sănătoși la trup și la minte.

Cum este firesc, pe primul plan a stat apropiata vacanță — cea de iarnă. Ca în fiecare an, primele zile vor fi marcate de pregătirile în vederea serbărilor populare de iarnă, ale carnavalurilor și tinerilor călătorii de instruire în aceste instituții școlare.

taberele organizate la munte sau în alte locuri pitorești, unele dintre ele pe diverse profile în funcție de preocupările și aptitudinile elevilor, vor găzdui numeroși elevi oferindu-le frumose zile de odihnă. Cluburile, casele pionierilor, casele de cultură sau căminele culturale se pregătesc, de asemenea, să-întîmpine pe elevi cu programe bogate și variate.

Obiectivul central al vacanței va fi antrenarea elevilor într-o gamă diversă de acțiuni care să contribuie la educarea lor politică, patriotică, la cunoașterea politicii interne și externe a partidului și statului nostru, a activității neobosite desfășurate de tovarășul Nicolae Ceaușescu pentru continuarea propășire a patriei și asigurarea unei păci traice în lume.

Vacanța va fi folosită de către cadrele didactice pentru sprijinirea elevilor rămași în urmă la învățatură, pentru consolidarea cunoștințelor predate în primul trimestru.

Zilele vacanței vor da elevilor posibilitatea de a organiza spectacole, expoziții, competiții etc. în care, prin cîntec, vers sau culoare, să vorbească despre dorințele lor de pace și fericire, să închine celui care, cu atîta neobosită abnegație, își dedică întreaga activitate pentru apărarea păcii, înmuri de recunoștință, de dragoste, de înaltă prețuire.

M. VERDEȘ

Cînd încetezi a mai fi educator!

Zeci și zeci de mii de educatoare, învățători și profesori din toate școlile patriei noastre cîntesc, prin dăruire, muncă și conștință lor nobilul titlu de educator. Cu atît mai condamnabile sînt cazurile acelor care prin grave abateri de la normele de comportare etică și pedagogică vin să păteze acest titlu.

Cînd dăruirea referat al Inspectoratului școlar al județului Vlcea cîteva rînduri cu privire la fostul învățător Gheorghe Ciutescu de la Școala Simbotin din comuna Dăbești, județul Vlcea. „Precizăm că Ciutescu Gheorghe în repetate rînduri a lovit elevii. Astfel, în acest an școlar, a lovit pe elevul Bunesco Ioan. În repetate rînduri directorul școlii i-a atras atenția să nu mai lovească elevii. Mai menționăm că sus-numitul la data de 15 decembrie 1977 a fost sancționat cu retragerea ultimei gradății pentru că, aflîndu-se în stare de ebrietate, s-a bătut cu un culeg de școală, iar la data de 25 februarie 1978 a fost sancționat disciplinar cu avertisment pentru lovirea unui elev”. Deci: i se atrage atenția, i se dau sancțiuni peste sancțiuni și... ce face respectivul Gh. Ciutescu. El continuă să bată. Pe data de 19 și 26 octombrie, Gh. Ciutescu, care lucrează cu clasele a II-a și a IV-a în condiții de predare simultană, pentru că elevul Ana Constantin nu a știut să citească lecția, învățătorul, în loc să stăruie pentru a asigura o bună pregătire a elevului său, l-a bătut. Prin faptele sale, Gh. Ciutescu a arătat că nu mai deține calitățile necesare muncii de educator, iar prin Ordinul nr. 3516/1931, Ministerul Educației și Învățămîntului l-a îndepărtat din învățămînt.

Un alt caz pedepsit, de asemenea, cu o severitate adecvată. Cazul fostului învățător Stelian Filipescu de la Școala nr. 39 din București. Fostul învățător, care

în repetate rînduri a venit la școală în stare de ebrietate, care absentă nemotivat zile întregi de la școală, pe care elevii, părinții și profesorii l-au văzut deoseori într-o ținută complet necorespunzătoare, care se prezenta la ore total nepregătit pentru lecții, și-a pierdut orice autoritate față de copii și părinți, nu mai prezenta competența profesională, nu se achita de sarcinile obștești. Sancțiunea, pentru un comportament incompatibil cu munca de educare a copiilor, nu putea să nu vină. Prin Ordinul ministrului educației și învățămîntului nr. 3490/1981, Stelian Filipescu a fost îndepărtat din învățămînt.

Dar organizatorii învățămîntului nu lau măsuri numai în cazurile extreme. Iată și cazul învățătoarei Ioana Sirbu de la Școala nr. 6 din Găiești, județul Dimbovița. Deși bine pregătită profesional și preocupată de ridicarea nivelului de cunoștințe a elevilor — așa cum constată o comisie de anchetă deplasată la fața locului, în urma sesizării unor părinți — învățătoarea Ioana Sirbu are nedoritul obicei să-și bruscheze elevii, să-î zgîlție, să le vorbească pe ton ridicat, să le dea note proaste, chiar și elevilor care sînt bine pregătiți, manifestînd o exigență, uneori, nemotivată. Comportarea pedagogică exemplară nu este o problemă de temperament sau de gust personal, ci o obligație profesională pentru fiecare educator. Drept pentru care, prin Dispoziția nr. 136/1981 Inspectoratul școlar județean Dimbovița o sancționează pe învățătoarea Ioana Sirbu cu retragerea ultimei gradății pe o perioadă de trei luni. Sperăm să tragă învățămintele convenite atît învățătoarea în cauză cit și cei care mai manifestă tendințe similare.

DINU CRISTESCU

BREVIAR

Aniversarea mărețului eveniment de la 1 Decembrie 1918 a fost marcată, la Școala nr. 1 din Pingărești, județul Bacău printr-o conferință pe tema: Unirea Transilvaniei cu patria-mamă și printr-o expoziție filatelică deschisă în holul școlii (prof. Arcadie Mihăescu). ● „Optimizarea însușirii cunoștințelor de geometrie, la clasele a IX-a și a XI-a; promovarea metodelor active-participative în predarea-învățarea geometriei” a fost tema unui important schimb de experiență care s-a desfășurat la Drobeta-Turnu Severin, avînd ca participanți: reprezentanți ai Ministerului Educației și Învățămîntului, cadre didactice de la mai multe centre universitare din țară, autori de manuale, inspectorii școlari, precum și profesori din 13 județe: Arad, Bihor, Caraș-Severin, Dolj, Gorj, Hunedoara, Mehedinți, Neamț, Olt, Sibiu, Teleorman, Timiș și Vlcea (Prof. Dumitru Cojaru). ● Activitățile cercului pedagogic al învățătorilor din zona Lăpuș — ne scrie prof. Roman Precup de la Școala nr. 1 din Tg. Lăpuș — s-au

desfășurat la școlile din Copalnic-Mănăștur, Cernesti, Ciocotiu și Dămăcușeni. Cei 173 de învățători din zonă au participat la lecții deschise, la dezbateri tematice puse în discuție etc. ● Casa personalului didactic și Filiala Rm. Vlcea a Arhivelor statului au editat recent un „Îndrumător pentru realizarea monografiilor locale”, oferind indicații metodologice, bibliografice și fișe model de documentare (Prof. Al. Stanciu, inspector școlar). ● La Școala nr. 27 din Piatra Neamț — ne scrie prof. Dumitru Bacrău — laboratorul de fizică este realizat în așa fel, încît cele două truse cu care este dotată școala sînt depozitate ergonomic. Pentru fiecare experiment, materialele sînt pregătite de către elevi. La sfîrșitul orei, în numai două minute ele sînt depozitate în rafturile unor „minilaboratoare”. ● Ultimul număr al „Buletinului de informare și documentare a cadrelor didactice” editat de Casa personalului didactic din Cluj vizează în întregime perfecționarea profesorilor de geografie din județ. ● Un grup de profesori de fizică din Arad — aflăm de la prof. Gh. I. Căpitan — a efectuat o vizită de documentare la Institutul politehnic din Timișoara. ● Liceul agroindustrial din Drăgășani (Vlcea) — ne informează prof. Gh. Dumitrașcu, directorul

liceului — a fost gazda unei consfătuiri județene a profesorilor de biologie și agricultură pe tema: „Modernizarea învățămîntului în concordanță cu noua revoluție agrară”. ● O consfătuire asemănătoare a avut loc și în județul Teleorman, la Liceul din Drăgănești-Vlcea (prof. Ivan Petrică). ● Elevii Școlii nr. 12 din Tg. Mureș — ne scrie inv. Veronica Izsák — execută din materiale re folosibile obținute de la fabricile patronatoare diverse obiecte de uz casnic — cele mai reușite fiind valorificate printr-o expoziție cu vinzare. ● De la Casa personalului didactic din Botoșani ne parvine, tipărit, Programul de activitate pe trimestrul școlar în curs. Un program bogat. Nu știm, însă, cit s-a realizat din el! ● Prof. Dumitru Anghel din Costești-Argeș ne informează despre două noi apariții editoriale a doi profesori argeșeni: „Dulcea povară a anilor tineri” de Florin Anghel și „Ziua cu gîndurile-n hături” de Ion Lică-Vulpești. ● „Cutezători spre viitor” este titlul unei foi volante, editată de Consiliul județean Arad al Organizației Pionierilor. ● De la Brașov primim revista (excelentă!) „Excelsior” a Liceului pedagogic.

D. CICHIRĂ

Sarcini și preocupări prioritare în învățământ în etapa actuală

La începutul lunii decembrie, la Ministerul Educației și Învățământului au avut loc ședințele de lucru ale Consiliilor pe domenii de activitate și a Comitetului de conducere al Consiliului Superior al Educației și Învățământului, în cadrul cărora au fost examinate și puse în dezbatere sarcini și preocupări prioritare privind continuarea perfecționării a activității depuse pentru ridicarea calitativă a nivelului pregătirii elevilor și studenților, pentru înfăptuirea, în cele mai bune condiții, a politicii Partidului Comunist Român în domeniul învățământului.

În cadrul ședinței de lucru a Consiliului pentru învățământul preșcolar, primar și gimnazial au fost studiate și puse în dezbatere următoarele lucrări:

1. Informare cu privire la îndeplinirea măsurilor stabilite în ultima ședință de lucru de Consiliul învățământului preșcolar, primar și gimnazial.

2. Prezentarea noului proiect de Programă de Limba și literatura română pentru clasele V—VIII și limbi străine pentru anul II de studiu.

3. Informarea asupra îndeplinirii sarcinilor ce revin Ministerului Educației și Învățământului din Legea nr. 3/1970 privind regimul ocrotirii unor categorii de minori.

4. Informare în legătură cu măsurile întreprinse de inspectoratele școlare județelor Alba, Covasna și Iași pe linia perfecționării rețelei școlare în mediul rural în perioada 1981—1985.

5. Informare privind măsurile luate de inspectoratele școlare ale județelor Bihor și Mureș pentru cuprinderea în învățământ a tuturor copiilor de vîrstă școlară.

6. Proiectul programului de activitate al Consiliului învățământului preșcolar, primar și gimnazial pe anul 1982.

Consiliul învățământului liceal, profesional și de maiștri a avut pe agenda sa de lucru următoarele lucrări:

1. Raport privind modul de îndeplinire a sarcinilor trasate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, pentru perfecționarea învățământului agro-industrial.

2. Regulamentul concursului pe meserii și pe discipline de învățământ.

3. Regulament pentru organizarea și desfășurarea activităților școlare a elevilor — treapta I și treapta a II-a de liceu (învățământ de zi și seral).

4. Regulament pentru organizarea și desfășurarea activităților școlare a elevilor din școlile profesionale (învățământ de zi și seral).

5. Proiectul planului de activitate al Consiliului învățământului liceal, profesional și de maiștri pe anul 1982.

La lucrările Consiliului învățământului superior au fost puse în dezbatere următoarele:

1. Propuneri pentru îmbunătățirea sistemului de admitere în învățământul superior

2. Îndrumări privind practica în producție a studenților

Consiliul pentru munca politico-educativă și predarea științelor sociale a dezbătut lucrările următoare:

1. Proiectul recomandărilor cu privire la organizarea și conținutul propagandei vizuale în unitățile de învățământ

2. Măsuri pentru îmbunătățirea programelor și manualelor de științe sociale în lumina documentelor recente de partid

3. Raport asupra activității de perfecționare a cadrelor didactice care predau științele sociale în învățământul de stat și a cercetătorilor din domeniul științelor sociale și politice

4. Raport privind participarea elevilor și studenților la acțiunile de muncă patriotică în agricultură, șantiere locale și naționale

5. Aprobarea planului de muncă pe anul de învățământ 1981/1982.

De asemenea, cu caracter de informare au mai fost prezentate:

1. Raport cu privire la organizarea și desfășurarea vacanțelor școlare în anul 1980—1981 și măsuri pentru vacanțele din anul școlar 1981—1982

2. Raport privind participarea elevilor și studenților la Festivalul național „Cîntarea României” în perioada 1979—1981.

Lucrările care au fost puse în dezbaterea Consiliilor pe domenii de activitate — relevind preocupări de cea mai mare actualitate și de deosebită importanță pentru toate treptele de învățământ — au fost realizate și dezbătute într-un spirit de înaltă exigență

și responsabilitate, participanții la discuții aducînd aportul valoros al experienței, inițiativei și gândirii colective a unui mare număr de instituții de învățământ, al organelor de îndrumare și control din învățământ, precum și al altor factori educativi.

La fiecare dintre cele patru Consilii, pe baza activității depuse de Ministerul Educației și Învățământului, de inspectoratele școlare, conducerile instituțiilor de învățământ superior și de cadrele didactice în domeniile respective s-a evidențiat faptul că s-a acționat mai intens pentru îmbunătățirea conținutului învățământului prin perfecționarea programelor analitice, a metodologiilor, vîndîndu-se o serioasă preocupare pentru organizarea a numeroase schimburi de experiență, instruirii, inspecției școlare, consfătuiri menite să favorizeze generalizarea metodelor eficiente, aplicarea unitară a prevederilor regulamentare și buna desfășurare a procesului instructiv-educativ. Propunerile care au fost făcute de participanții la dezbateri au vizat îndeplinirea în cele mai bune condiții a prevederilor Legii educației și învățământului, perfecționarea conținutului a măsurilor privind creșterea eficienței muncii didactice, a nivelului procesului instructiv-educativ, folosirea mult mai activă a mijloacelor de învățământ cu care sînt dotate instituțiile de învățământ, sporirea valențelor educative ale activității didactice.

Lucrările Comitetului de conducere al Consiliului Superior al Educației și Învățământului s-au desfășurat cu următoarea ordine de zi:

1. Informare cu privire la activitatea desfășurată de Biroul Executiv al Consiliului Superior al Educației și Învățământului în perioada martie—noiembrie 1981

2. Raport asupra rezultatelor obținute la învățătura de către elevi și studenți la încheierea anului de învățământ 1980—1981; măsuri luate pentru ridicarea nivelului calității procesului instructiv-educativ. Realizarea planului de școlarizare pentru anul școlar 1981—1982

3. Raport cu privire la repartizarea și prezentarea la post a absolvenților promoției 1981

4. Analiza activității de perfecționare a personalului didactic în anul școlar 1980—1981

5. Aprobarea planului de muncă al Consiliului Superior al Educației și Învățământului pe anul de învățământ 1981—1982.

În deschiderea lucrărilor Comitetului de conducere al Consiliului Superior al Educației și Învățământului, tovarășul Ștefan Voitec, președintele Consiliului Superior al Educației și Învățământului a apreciat că, de la ședința de lucru precedentă a Comitetului de conducere, marile acțiuni ale învățământului — cuprinderea și pregătirea elevilor și studenților, bacalaureatul, admiterea în învățământul superior, perfecționarea cadrelor didactice — au fost mai bine organizate, deși numărul efectivelor școlare și al candidaților a fost mai

mare ca în anii precedenți. S-a evidențiat, de asemenea, activitatea pentru perfecționarea tuturor sectoarelor și domeniilor de activitate din învățământ și hotărîrea cu care se acționează pentru întărirea ordinii și disciplinei, pentru înlăturarea lipsurilor ce se mai manifestă în munca elevilor, studenților, cadrelor didactice și cadrelor de îndrumare și control din învățământ.

Numeroși participanți la discuții — rectori și alte cadre de conducere ai instituțiilor de învățământ superior și inspectori generali ai inspectoratelor școlare județene — au examinat, în spiritul exigențelor revoluționare impuse de lucrările recentei Plenare a C.C. al P.C.R., modul în care se îndeplinesc prevederile Legii educației și învățământului, referitoare la ridicarea nivelului de pregătire a elevilor și studenților, integrarea învățământului cu cercetarea și producția, perfecționarea cadrelor necesare economiei naționale, educația revoluționară comunistă a tineretului generații.

Dezbaterile au constituit un sprijin substanțial din partea cadrelor care înfăptuiesc concret procesul de învățământ, atît în instituțiile de învățământ superior, cît și în cele de învățământ preuniversitar, care se confruntă cu marea complexitate a problemelor pe care le ridică învățământul; de asemenea, au contribuit la concretizarea, pentru etapa următoare din învățământ, a unor măsuri care să aducă o mai bună rezolvare a cerințelor activității instituțiilor de învățământ și să preîntîmpine unele greutăți și dificultăți care s-au manifestat în perioada ce a trecut pînă în prezent.

Tovarășul prof. univ. dr. Aneta Spornic, ministrul educației și învățământului, a apreciat, în încheierea lucrărilor Comitetului de conducere al Consiliului Superior al Educației și Învățământului, că dezbaterile din Comitetul de conducere și din cadrul Consiliilor pe domenii de activitate au avut loc într-un înalt spirit de exigență, în spirit critic și autocritic, care a caracterizat desfășurarea lucrărilor recentei Plenare comune a C.C. al P.C.R. și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale, în lumina indicațiilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, la această ședință plenară.

Pe baza cunoașterii directe a activității ce se desfășoară în școli, în licee, în institute de învățământ superior, la nivelul inspectoratelor școlare județene și al rectoratelor, ministrul educației și învățământului a arătat că toate inspectoratele școlare și toate noile cadre de conducere din învățământul superior, colectivele de muncă ale instituțiilor de învățământ de toate gradele au obținut bune rezultate în munca cu elevii și studenții concretizate în primul rînd în nivelul pregătirii elevilor și studenților, al angajării tineretului din școli, din licee și din institutele de învățământ superior în marile acțiuni cu caracter economic, social și politic ce au loc la nivel național.

În centrul preocupărilor noastre, ale tuturor cadrelor didactice — a arătat ministrul educației și învățământului — se află sarcina trasată de secretarul general al partidului, de creșterea calitativ superioară a nivelului activității în toate domeniile de activitate. Pentru învățământ sînt necesare o mai intensă preocupare spre a promova cît mai activ un spirit nou de muncă, de exigență și responsabilitate, o mai

mare disciplină și o cît mai totală dăruire, pentru pregătirea forței de muncă necesară construcției noastre socialiste, pentru formarea temeinică a tineretului pentru muncă și viață.

Din controalele efectuate și vizitele în unitățile școlare a reieșit necesitatea mobilizării eforturilor tuturor cadrelor didactice pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor pe fiecare oră de curs, pe fiecare lecție și activitate cu elevii și studenții, sporirea preocupărilor față de problemele muncii de educație revoluționară.

Pentru stimularea activității cadrelor didactice, orientarea acestora spre aspectele de bază ale fiecărui obiect de învățământ și pentru evaluarea cît mai obiectivă a rezultatelor dobîndite de fiecare elev, s-au elaborat bareme de cunoștințe pe obiecte și nivele de învățământ, care vor fi aplicate treptat cu începere din viitorul an școlar.

Ne-am preocupat — a spus ministrul educației și învățământului — să elaborăm indicatori cît mai complecși și mai reprezentativi pentru a aprecia rezultatele la învățatură la nivelul fiecărui județ.

După prezentarea indicatorilor de evaluare a nivelului activităților din învățământ la nivelul județelor și după menționarea calificativelor acordate la nivelul județelor pentru activitatea din anul de învățământ 1980—1981, tovarășul prof. univ. dr. Aneta Spornic a examinat pe grupuri de probleme propunerile făcute în cadrul ședințelor de lucru ale Consiliilor pe domenii de specialitate și în cadrul Comitetului de conducere al Consiliului Superior al Educației și Învățământului și a făcut recomandări pe trepte de învățământ cu privire la dezvoltarea activității didactice și creșterea rezultatelor bune la învățatură ale elevilor și studenților la mai buna utilizare a bazei materiale a învățământului, la dezvoltarea întregii învățământului cu cercetarea și producția, la educarea comunistă revoluționară a elevilor și studenților și la perfecționarea pregătirii cadrelor didactice.

Menționînd contribuția organizațiilor sindicale din învățământ și aspectele de bază ale coordonării acțiunilor ministerului cu organizațiile de tineret și de copil, ministrul educației și învățământului s-a referit la unele aspecte ale întăririi unității de acțiune cu sindicatele din învățământ și cu organizațiile de tineret și de copil pentru sporirea aportului acestora la buna pregătire școlară și la educarea comunistă a elevilor și studenților.

În încheierea lucrărilor Comitetului de conducere al Consiliului Superior al Educației și Învățământului, participanții, au adoptat textul unei telegramme adresate tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România.

Lucrările Consiliilor pe domenii de specialitate și ale Comitetului de conducere al Consiliului Superior al Educației și Învățământului au constituit un moment important, de largă și reală soluționare democratică a problemelor de conducere și organizare a activității din învățământ de toate gradele, de dezbatere aprofundată, de către cei care se confruntă direct cu practica didactică, a măsurilor menite să ridice nivelul calitativ al muncii în toate sectoarele și domeniile învățământului românesc.

TUDOR COSTEA

Aprecierile rezultatelor activității din învățământul preșcolar, primar, gimnazial și liceal la nivelul județelor

Activitatea desfășurată la nivelul județelor, în învățământul preșcolar, primar, gimnazial și liceal, se apreciază în raport cu un mare număr de activități, cu o arie complexă de realități specifice învățământului, care au menirea să asigure înfăptuirea obiectivului fundamental al școlii: pregătirea forței de muncă prin buna pregătire teoretică și practică a elevilor și prin integrarea profesională eficientă a absolvenților.

În vederea unei bune organizări a activității cadrelor didactice și a instituțiilor de învățământ pentru dobîndirea celor mai bune rezultate în pregătirea elevilor din ciclurile și treptele de învățământ preuniversitar, conducerea Ministerului Educației și Învățământului a aprobat următoarele criterii de apreciere a activității desfășurate pe parcursul unui an de învățământ:

1. Situația rezultatelor la învățatură

a elevilor pe ciclurile de învățământ (curs de zi și seral);

2. Situația pierderilor de elevi pe parcursul anului (diferențe de efective între începutul și sfîrșitul anului școlar) sau a celor, eventual, rămași neșcolari-zați;

3. Nivelul realizării planului de școlarizare față de sarcinile stabilite;

4. Numărul premiilor obținute la Olimpiadele internaționale;

5. Numărul premiilor obținute la finalele concursurilor pe discipline;

6. Starea infracțională în rîndul elevilor și cadrelor didactice, constatată de organele de specialitate;

7. Participarea cadrelor didactice (educatoare, învățători, profesori) la cursurile de reciclare;

8. Numărul de absolvenți de liceu încadrați în producție și al celor neîncadrați (treapta I și treapta a II-a de liceu);

9. Numărul de elevi din totalul elevilor din clasele I—XII participanți la munca patriotică;

10. Numărul de elevi din totalul elevilor din clasele I—XII cuprinși în cercuri și formații artistice;

11. Numărul de elevi din totalul elevilor din clasele I—VIII cuprinși în cercurile tehnico-aplicative;

12. Situația realizării planului de producție pe 9 luni (din totalul planului și din planul de autodotare);

13. Numărul elevilor cuprinși în acțiunile de vacanță, față de prevederile din plan (tabere, excursii, colonii);

14. Valoarea realizată din colectarea de plante, fructe de pădure, materiale refolosibile, față de prevederile din plan.

Aprecierile și acordarea calificativelor se fac pe baza calculării nivelului îndeplinirii pe țară a rezultatelor la fiecare dintre indicatorii amintiți; primesc „foarte bine” județele care se situează peste nivelul mediu al rezultatelor pe țară, „bine” județele care se situează la nivelul mediei pe țară și „suficient” județele care, la majoritatea indicatorilor, se află sub media pe țară.

Cu ajutorul acestor criterii de apreciere a rezultatelor se urmărește îndeplinirea exemplară a sarcinilor ce revin cadrelor didactice și organelor de îndrumare și control din învățământ.

Dezvoltarea armonioasă și integrală a personalității

Sînt, în orașul Fălticeni, ca în mai toate celelalte așezări din țara noastră, școli cu oameni pasionați pentru munca lor, devotați educației copiilor și formării acestora ca viitori oameni de nădejde. Așa cum știm, unele dintre bazele cele mai trainice ale viitoarelor personalități pe care le construim, muncind cu elevii de astăzi, se așază în anii de învățatură din școala primară. Iar alături de învățarea temeinică a limbii române, de descifrarea tainelor matematicii și de înțelegerea istoriei patriei, un rol însemnat îl dețin și celelalte discipline și activități de învățămînt printre care, desenul, muzica, educația fizică și lucrul manual — pentru care am și avut prilejul să discutăm cu cadre didactice din Fălticeni — de la școlile nr. 2: Georgeta Focșăneanu, Elisabeta Caciuc, Eufrosina Marian, Elena Mustat, Paraschiva Cazan, Aurica Lupu și nr. 3: Nicolina Agrigoroaică, Maria Cucioc, Veronica Macarie, Augustin Pușcas și Maria Irimia — și din Suceava — de la Liceul pedagogic „Emil Bodnăraș”: Rodica Manolache, Gheorghe Anastasiu, Ștefan Iuriciuc, Ion Sbranca, Dumitru Troncu, Alexandrina Prelipceanu, precum și de la Școala de aplicație a Liceului pedagogic: Alexandrina Mărchitan, Mariana Wilyam, Mariana Popescu, Eugenia Iacob și Aurora Bernica.

Nu vom stăruia asupra rolului pe care desenul și muzica le au pentru dezvoltarea creativității copiilor și a capacității de transfer a acestora în domenii practice operaționale, de valorile și deprinderile pe care le cultivăm cu ajutorul lucrului manual și de aportul educației fizice la dezvoltarea psico-somatică a copiilor, ci vom încerca să relevăm unele aspecte metodice, tehnici și procedee de sporire a eficienței pedagogice a acestor activități didactice.

Desen

Red.: Din asistentele la orele de desen în două școli ale orașului dvs., am putut să observ că elevii sînt familiarizați cu materialele și disciplina proprii lecțiilor de la această materie și că, la clasa I, activitatea continuă — la un nivel superior — formele și modalitățile de lucru din grădiniță.

G. Focșăneanu: Fiecare activitate didactică are și o bază materială adecvată. De aceea, personal, m-am preocupat ca fiecare elev să aibă blocuri de desen, acuarele, pensioane ș.a., care rămîn permanente la școală. În orarul clasei, pe care o conduc, am planificat într-o singură zi cele două ore de desen, apreciind că lucrînd cu acuarele anumite teme, cu un grad sporit de dificultate, elevii pot parcurge astfel toate etapele activității, finalizînd temele plastice propuse. Am căutat să formez la elevi motivații și deprinderi trainice de tehnologie artistică și plastică, un limbaj adecvat și capacitatea de a observa frumusețile autentice în domeniul artei.

E. Caciuc: Eu am selectat temele care să îi sprijine pe elevi în însușirea scrierii și matematicii, corelîndu-le și cu alte discipline ca: muzica, limba română ș.a. De pildă, din cîntecul „Toamna” am desprins tema „Strugurele” — realizată prin dactilopictură — iar poezia „Tricolor” i-a orientat pe elevi în înțelegerea folosirii corecte a culorilor primare.

M. Wilyam: În această ordine de idei, consider că, ținînd seama de nivelul clasei, este bine să includem în subiectele posibile de sugerat copiilor — prezentate în programă — și unele teme privind proporția și perspectiva necesare, mai tirziu, la geometrie, cunoștințe despre natură și geografie, precum și pe cele privind cunoașterea și înțelegerea artei noastre populare.

A. Mărchitan: Este un fapt cunoscut că desenul constituie o cale de a cunoaște temperamentul copiilor, inclinațiile și preocupările lor. Cei din primele două clase, de exemplu, au în general preferințe vizibile pentru desen după natură sau din universul lor interior.

Red.: Dar cum aplicati cerințele programei de desen, în aceste situații?

R. Manolache: Deși formează spiritul de observație al elevilor pentru for-

mele, culorile și proporțiile obiectelor, desenul după natură îngăduiece posibilități de creativitate, imaginația copilului. De aceea, programa conține, pe lângă temele plastice, și ore ce pot fi planificate de învățător pentru exerciții de analiză a formelor și culorilor din mediul său pentru învățare, la clasele a III-a și a IV-a, a unor tehnici de artă populară.

M. Popescu: Ne sînt utile aplicațiile din programă de la fiecare temă plastică, formulările și „termeni de dicționar” ce vor fi însuși treptat de elevi.

G. Anastasiu: Metodica predării desenului este adusă la zi prin actualiza programă, ceea ce oferă posibilitatea cunoașterii reale a aptitudinilor elevilor și desfășurării unei munci autonome pentru dezvoltarea lor prin exerciții competente îndrumate. Este nevoie — din partea învățătorului — de talent, dăruire, de stăpînirea tehnologiei artistice și plastice și de un climat favorabil muncii independente și operațiilor gîndirii și exprimării plastice.

Red.: Cum vă propunați să sporici calitatea pregătirii elevilor la desen?

E. Iacob: Prin realizarea prevederilor Programei pe calea dezvoltării sensibilității, creativității, originalității lor artistico-plastice, precum și a capacității de a înțelege și aprecia frumosul. De-seori, organizăm cu elevii discuții pe baza unor aspecte frumoase ale realității, a reproducerilor din albumele de artă, diapozitivelor și etape a lucrărilor efectuate de ei. La însușirea unei activități expun toate lucrările, le analizăm pe grupe sau în totalitate — și le apreciem — pe baza unor criterii dinainte stabilite — organizînd jocul „Ce ne-a plăcut din expoziția noastră?”, prilej de precizare a ceea ce au dorit să exprime în lucrări, de ce sînt reușite sau nereușite unele dintre acestea.

E. Marian: Am considerat important să-i determin pe elevi să înțeleagă ce înseamnă „linie”, „punct”, „a frumosa”, „a simțită”, să-i împied treptat în folosirea unor elemente de limbaj artistic — cu tehnici corespunzătoare — bineînțeles la nivelul lor de înțelegere și exprimare.

A. Mărchitan: În fiecare oră obișnuiesc să îi încurajez deopotrivă și totuși, individualizat pe toți elevii — pentru strădania și progresele înregistrate — îi notez pe cei cu mai puține deprinderi formate — pe baza îndepli-

nirii sarcinilor din lucrările date.

E. Focșăneanu: Îmi propun să finalizez activitățile plastice ale elevilor, atît într-o expoziție organizată în școală, cit și în realizarea decorurilor pentru piesa muzicală „Clopotelul a sunat”, pe care o vom prezenta cu ajutorul teatrului de păpuși.

Muzică

Red.: Și muzica contribuie la dezvoltarea armonioasă și integrală a personalității. Cum realizați pregătirea muzicală a elevilor din ciclul primar?

S. Iuriciuc: Pornind de la ideea ca muzica să fie înțeleasă, „gustată” și folosită de fiecare elev, chiar de cei cu mai puține aptitudini. Antrenîndu-i permanent în interpretarea unor cîntece pe aceeași înălțime, executate cu acompaniament muzical, le dezvoltăm și lor simțul melodic prin conștientizarea liniei melodice și a relațiilor ce se stabilesc între sunete și durate diferite.

A. Pușcas: La Școala nr. 3 din Fălticeni există o frumoasă tradiție în pregătirea muzicală și deosebite realizări — majoritatea elevilor participînd la formații corale pionieriste, ale Casei pionierilor și școlimilor patriei, care au ocupat locul II pe țară, în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”. Pentru aceste rezultate ne pregătăm zilnic și gîndim temeinic fiecare moment al lecției, pornind de la metoda predării, la cunoașterea modalităților concrete de realizare atît a tehnicii muzicale, cit și a unei eficiente educări moral-cetățenești și patriotice a tuturor elevilor.

M. Cucioc: La clasa I, acord o deosebită importanță activităților practice, solicitîndu-le elevilor să cînte și să se joace, să facă exerciții de percepere și însușire a nuanțelor și tempoului. Fac numeroase audții care îmbogățesc cultura muzicală a copiilor, selectînd piese pe înțelesul lor și din repertoriul de cîntece patriotice, pionieriste și populare.

V. Macarie: Menționez că vocalizele — pe sol, mi, sub formă de canoane — au un important rol în dezvoltarea urechii muzicale și insist, la clasa a II-a, pe pronunția corectă și pe formarea ritmului muzical. Pătrîm și optimile asociate cu pauze sînt redade de elevi pur bătăia palmelor, cu creionul, cu degetul sau prin mers cu cîntec.

E. Mustat: În perioada prenotației, am interpretat cu elevii multe cîntece din manualele claselor a III-a și a IV-a, surprîndu-le ritmul melodic și ritmic. Prin activități intuitive le-am dezvoltat gustul muzical și vocea, deprinderea de a cînta frumos și expresiv — individual, sau în colectiv — realizînd cu acestea și scris-cîntat muzical. În această etapă mă folosesc de cîntecele învățate anterior și fac exerciții ritmice, introducînd pauzele și duratele.

Educație fizică

Red.: Vă propun să relevăm unele aspecte ale organizării exercițiilor fizice și jocurilor.

I. Sbranca: Organizată rațional, educația fizică contribuie cu precădere la fortificarea fizică și perfecționarea deprinderilor și deprinderilor motrice. Odată clarificate sarcinile acestei discipline este bine să se acorde în lecție o pondere mare jocurilor de mișcare și gimnasticii, care dezvoltă elevilor atît ritmul mișcării, cit și unele calități morale ca: perseverența, corectitudinea, disciplina, spiritul colectiv și curajul. De asemenea, jocurile pot avea și caracter formativ și de fixare a unor deprinderi motrice.

A. Bernica: Este bine să introducem variate exerciții fizice, mai ales, sub forma jocurilor sportive pe care le încadrez și în timp pentru a-i obișnui pe elevi să se orienteze temporar și spațial. Urmărind și corelarea mișcărilor cu muzica desfășor aceste activități, la clasele II—IV, pe un fond muzical și îi stimulez și pe elevi în crearea și organizarea jocurilor.

P. Cazan: Folosesc intensiv fiecare moment al orei de educație fizică, introducînd jocuri de mișcare — de-așurate în aer liber, cînd vremea permite — ca „Trenulețul prin tunel”, „Stațeta cu prinderea unui obiect”, de aruncare și prindere a mingii, „Cel mai buchos”, „Mingea zburătoare” ș.a., antrenîndu-i, deopotrivă, pe toți elevii — dozîndu-le eforturile. Jocurile de mișcare, pe echipe, practicate la fiecare lecție, au consolidat colectivul clasei III-a C, fortificîndu-le elevilor voință pentru obținerea unor rezultate cit mă bune la învățatură și dezvoltîndu-l spiritul de disciplină.

A. Mărchitan: Respectarea cerințelor programei și verificările prin probele de control conduc, în final, la efectuarea automatizată a unor mișcări și este bine ca — în perspectiva pregătirii pentru muncă — să gîndim fiecare activitate organizată la educație fizică, urmărind creșterea capacității funcționale a organismului fiecărui elev. Exercițiile fizice, gimnastica și jocurile sportive îmbină cunoștințele, priceperile și deprinderile, dar, pentru a asigura și o eficiență sporită, respect toate cerințele pedagogice privind executarea corectă a mișcărilor, explicarea separată, corectarea ținutei elevilor și dozarea progresivă a eforturilor. Ca și colegii mei, sînt pentru organizarea exercițiilor și jocurilor, prin stimularea cit mai activă a copiilor în așa fel încît ei înșiși să le propună și, uneori să le și organizeze singuri, mie revîndu-mi sarcina de a-i ajuta și de a stimula.

Lucrul manual

Red.: Dorim să reținem din unele aspecte cu caracter metodice, în acest spirit vă rugăm să menționați unele activități de lucru manual.

A. Prelipceanu: Pregătirea pentru muncă, începută uneori în familie, se continuă în grădiniță și se organizează prin acte efective de lucru, în școala primară. Important pentru școală este să organizeze judicios această activitate, cultivînd atît o motivație puternică, cit și o atitudine corectă față de muncă. În timpul lucrului am dirijat mișcările elevilor în efectuarea unor munci concrete, formîndu-le deprinderi operaționale de prelucrare a materialelor, de cultivare și îngrijire a plantelor și animalelor. Pornind de la operații simple, prin exersare, consolidez abilitățile, chiar și elevilor mai puțin îndemnatnici, determinîndu-i să înțeleagă semnificația socială a muncii.

A. Lupu: Un pronunțat caracter formativ îl oferă orelor de lucru manual alternarea judicioasă a operațiilor și procedeele de lucru, cu aplicațiile practice de realizare a unor obiecte simple. Efectuînd în fiecare oră o muncă concretă și utilă i-am obișnuit pe toți elevii să nu irosească timpul și materialele, îndemnîndu-le creația constructivă, gustul și dragostea de a munci. În felul acesta, lucrul manual devine o activitate didactică prin care putem realiza înzestrarea elevilor atît cu valori moral-spirituale — cu spiritul de economisire, de ordine și disciplină — cit și abilități manuale de mare importanță pentru viitoarea lor pregătire profesională. De asemenea, le dezvoltă siguranța, perseverența, exigența în muncă și spiritul de cooperare și de economie.

M. Irimia: Elevii dobîndesc experiențe mai bogate realizînd lucrări cit mai variate. În alegerea temelor lucrărilor de modelaj și de prelucrare a unor materiale m-am sprijinit pe vizitele organizate la locul de muncă al unora dintre părinții elevilor: Fabrica de sticlă și cooperativa „Zorile” din Fălticeni. Stabilind sarcinile fiecărei grupe de activități practice am căutat să integrez munca elevilor în contextul societății noastre. Am realizat cu elevii împletituri din cîneșă și fire albe, semne de carte, covorașe — utilizînd și materialele refolosibile —, lucrări de traforaj ș.a. Controlul, aprecierea și evidența permanentă a rezultatelor i-a stimulat pe elevi, determinîndu-le sentimente pozitive față de muncă.

Aceste cîteva aspecte ale organizării și desfășurării muncii didactice de desen, muzică, educație fizică și lucru manual cu elevii din ciclul primar, înfățișează nu atît puncte de vedere, ci — mai ales — experiența personală și dorința de continuă creștere a aportului formativ pe care fiecare din cele patru activități cu elevii îl pot aduce la formarea lor, corespunzător cerințelor programelor de învățămînt. Din aceste aspecte desprindem ideea, binecunoscută, după care omul este măsura rezultatelor sale, iar rezultatele obținute dau măsura fiecărui om în parte.

CĂRȚI NOI

„Orizontul

fără limite al învățării”

Evidențîndu-se tot mai mult valoarea excepțională a creșterii eficienței educației pentru destinele omenirii, mișcarea gîndirii educative contemporane înregistrează în etapa actuală o preocupare tot mai intensă pentru realizarea acestui țel major.

Ca urmare a acestui fapt, în atenția

specialiștilor de pretutindeni stăruie tot mai mult ideea creării unei „tehnologii” educative globale.

În sfera unor asemenea preocupări superioare se înscrie și apariția în Editura politică, în prestigioasa colecție „Idei contemporane” a lucrării „Orizontul fără limite al învățării”, elaborată de un colectiv printre care se află și prof. univ. Mircea Malița, al cărui obiectiv esențial l-a reprezentat, după cum se desprinde de altfel din conținutul cărții, elaborarea unei teorii a învățării societăților.

Așa cum arăta semnatarul cuvîntului înainte al lucrării citate, Aurelio Păccel, „nu-i nevoie să subliniem cit de imensă este o asemenea sarcină”; „ceea ce ne trebuie în această fază a evoluției umane

este să învățăm ce înseamnă să învățăm, ceea ce e de învățat și să învățăm chiar”. Prin actualitatea problemelor, prin conținutul valoros al ideilor și argumentelor aduse, lucrarea pe care o semnalăm constituie o contribuție valoroasă care merită să fie subliniată, ce se impune atenției teoreticienilor și practicienilor, tuturor specialiștilor, cadre didactice, cercetători, studenți, tuturor celor care activează direct sau indirect pe frontul educației.

Lucrarea se recomandă tuturor celor interesați în problematica educației contemporane.

ALEXANDRU LAZĂRESCU
inspector școlar general

VIOLETA APOSTOL

Programul activităților de perfecționare pentru educatoarele, învățătorii și profesorii

— Etapa I a sesiunii de activitate colectivă —

EDUCATOARE ȘI ÎNVĂȚĂTORI

Jud. Alba — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat între 22—30 decembrie pentru educatoarele și învățătorii. **Jud. Arad** — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat între 22 decembrie — 9 ianuarie pentru educatoarele și învățătorii. **Jud. Argeș** — reciclare între 4—10 ianuarie și pregătire pentru definitivat și gradul II între 21—27 decembrie, pentru educatoarele și învățătorii. **Jud. Bacău** — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat între 22 decembrie — 9 ianuarie pentru educatoarele și învățătorii. **Jud. Bistrița-Năsăud** — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat între 22—30 decembrie, pentru educatoarele și învățătorii. **Jud. Botoșani** — reciclare și pregătire pentru gr. II între 3—8 ianuarie pentru învățătorii și educatoarele. **Jud. Brașov** — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat între 4—9 ianuarie pentru educatoarele și învățătorii. **Jud. Brăila** — reciclare, pregătire pentru gradul II și definitivat între 21—29 decembrie pentru educatoarele și învățătorii. **Jud. Buzău** — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat între 22 decembrie — 9 ianuarie pentru educatoarele și învățătorii. **Jud. Caraș-Severin** — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat între 4—9 ianuarie pentru educatoarele și învățătorii. **Jud. Cluj** — reciclare și pregătire pentru gr. II între 22—30 decembrie, pentru educatoarele și învățătorii și între 4—9 ianuarie pentru definitivat și învățătorii. **Jud. Dimbovița** — pregătire pentru gr. II și definitivat între 22 decembrie — 9 ianuarie pentru educatoarele și învățătorii. **Jud. Dolj** — pregătire pentru definitivat și învățătorii. **Jud. Galați** — reciclare și pregătire pentru gr. II între 4—9 ianuarie pentru educatoarele și învățătorii. **Jud.**

Gorj — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat între 3—9 ianuarie pentru educatoarele și învățătorii. **Jud. Hunedoara** — pregătire pentru definitivat între 22—30 decembrie pentru educatoarele și învățătorii. **Jud. Ialomița** — reciclare, pregătire pentru definitivat și gr. II între 21—28 decembrie pentru educatoarele. **Jud. Iași** — reciclare și pregătire pentru gradul II, între 5—31 ianuarie pentru educatoarele și între 23—29 decembrie reciclare și pregătire pentru gr. II pentru învățătorii. **Jud. Maramureș** — pregătire pentru gr. II și definitivat între 22—30 decembrie pentru educatoarele și învățătorii. **Jud. Mehedinți** — pregătire pentru gradul II și definitivat între 5—10 ianuarie, pentru educatoarele și învățătorii. **Jud. Mureș** — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat între 22—30 decembrie pentru educatoarele și învățătorii. **Jud. Neamț** — pregătire pentru definitivat între 3—9 ianuarie — pentru educatoarele și învățătorii. **Jud. Olt** — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat între 21—30 decembrie și 4—9 ianuarie pentru educatoarele. **Jud. Prahova** — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat între 22—30 decembrie pentru educatoarele și învățătorii. **Jud. Satu Mare** — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat între 25—30 decembrie pentru educatoarele și între 3—9 ianuarie pentru învățătorii. **Jud. Sălaj** — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat între 4—9 ianuarie pentru educatoarele și învățătorii. **Jud. Sibiu** — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat între 4—8 ianuarie pentru educatoarele și învățătorii. **Jud. Suceava** — pregătire pentru definitivat și gr. II între 22—29 decembrie, pentru educatoarele și învățătorii. **Jud. Teleorman** — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat între 4—9 ianuarie, pentru educatoarele și învățătorii. **Jud. Timiș** — reciclare și pregătire pentru gr. II între 21—30 decembrie, pentru educatoarele și învățătorii. **Jud. Tulcea** — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat între 22—30 decembrie, pentru educatoarele și învățătorii. **Jud. Vaslui** — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat, între 4—10 ianuarie, pentru educatoarele și învățătorii. **Jud. Vâlcea** — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat între 22—30 decembrie pentru educatoarele și învățătorii. **Jud. Vrancea** — pregătire pentru gr. II și definitivat

— pregătire pentru gr. II și definitivat între 4—9 ianuarie, pentru educatoarele și între 21—30 decembrie, reciclare pentru învățătorii. **Municipiul București** — pregătire pentru gr. II între 23—29 decembrie pentru educatoarele și învățătorii, **Sectorul agricol Ilfov și Jud. Giurgiu** — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat între 23—29 decembrie și între 3—9 ianuarie pentru educatoarele și învățătorii.

PROFESORI

Universitatea București — reciclare între 23—30 decembrie: matematică, fizică, geografie, geologie, limba română, limbi străine, drept și biologie prof. I; reciclare prof. II de biologie are loc la Pitești între 21—30 decembrie pentru prof. din județele Argeș, Vâlcea, Ialomița, Dolj, Dimbovița, Giurgiu, Timiș, Caraș-Severin, Gorj, Mehedinți și Prahova, iar între 3—10 ianuarie pentru prof. din județele Brăila, Buzău, Brașov, Constanța, Călărași, Teleorman, Vrancea, Olt, Tulcea, Municipiul București; pregătire pentru gr. II între 23—30 decembrie: matematică, geografie, limba română, limbi străine, drept, biologie (prof. I și II), filozofie, pedagogie, psihologie; între 23—30 decembrie și 4—9 ianuarie istorie; între 4—9 ianuarie fizică; pregătire pentru definitivat între 23—30 decembrie: matematică, geografie, limba română, limbi străine, drept, biologie (prof. I și II) istorie, filozofie.

Universitatea Cluj-Napoca — reciclare între 22—30 decembrie pentru toate specialitățile; pregătire pentru gr. II între 22—30 decembrie pentru toate specialitățile; pregătire pentru definitivat între 4—9 ianuarie pentru toate specialitățile.

Universitatea Iași — reciclare, între 22—30 decembrie pentru toate specialitățile, exclusiv educație fizică; pentru educație fizică între 4—9 ianuarie; pregătire pentru gr. II între 22—30 decembrie: matematică, fizică, limbi străine, biologie, geografie; între 22—30 decembrie și 4—9 ianuarie limba română; între 4—9 ianuarie: istorie, filozofie, educație fizică; pregătire pentru definitivat între 22—30 decembrie: matematică, fizică, limbi străine, biologie, geografie; între 22—30 decembrie și 4—9 ianuarie istorie, filozofie, educație fizică.

Universitatea Timișoara — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat între 22—30 decembrie pentru toate specialitățile.

Universitatea Craiova — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat între 22—29 decembrie: limba română, limba franceză, matematică, fizică, agricultura; între 4—9 ianuarie: electromecanică, horticultură.

Universitatea Galați — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat între 22—28 decembrie pentru toate specialitățile.

Universitatea Brașov — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat între 22—30 decembrie pentru toate specialitățile.

Institutul politehnic din București — reciclare între 22—30 decembrie pentru specialitățile tehnice; pregătire pentru gr. II între 22—30 decembrie pentru specialitățile tehnice și chimie; pregătire pentru definitivat între 22—30 decembrie pentru specialitățile tehnice și chimie.

Institutul politehnic Cluj-Napoca — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat între 23—29 decembrie pentru toate specialitățile.

Institutul politehnic Iași — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat între 22—30 decembrie pentru toate specialitățile.

Institutul politehnic Timișoara — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat între 4—9 ianuarie pentru toate specialitățile.

Institutul de construcții București — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat între 4—9 ianuarie pentru toate specialitățile.

Institutul de petrol și gaze Ploiești — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat între 4—9 ianuarie pentru toate specialitățile.

Institutul agronomic București — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat între 4—9 ianuarie, pentru toate specialitățile.

Institutul agronomic Cluj-Napoca — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat între 21—27 decembrie, și 4—9 ianuarie, pentru toate specialitățile.

Institutul agronomic Iași — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat între 21—27 decembrie, pentru toate specialitățile.

Institutul de arte plastice București — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat între 22—28 decembrie, pentru toate specialitățile.

Institutul de arte plastice Cluj-Napoca — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat între 22—30 decembrie, pentru toate specialitățile.

Conservatorul București — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat, între 21—30 decembrie, pentru toate specialitățile.

Conservatorul Iași — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat, între 21—30 decembrie, pentru toate specialitățile.

Conservatorul Cluj-Napoca — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat, între 22—30 decembrie, pentru toate specialitățile.

Institutul de educație fizică și sport București — reciclare și pregătire pentru gr. II între 23—30 decembrie la Alexandria și pregătire pentru definitivat între 4—9 ianuarie la București.

Academia de studii economice București — reciclare, pregătire pentru gr. II și definitivat între 22—29 decembrie pentru toate specialitățile.

MATEMATICA LA CLASA A IV-A

Pentru încheierea al II-lea propunem, ca caracter orientativ, următoarea planificare:

Total 60 ore: 48 ore — predare de noi cunoștințe; 4 ore — recapitulare; 8 ore — probe de evaluare (din care 4 ore vor fi luate din orele la dispoziția învățătorului).

Exerciții și probleme cu toate operațiile recapitulare — 2 ore.

Capitolul III. Unități de măsură — 6 ore

Metru — cu aplicații practice — 1 oră; **litru** — cu aplicații practice — 1 oră; **gramul** cu aplicații practice — 2 ore; **unități pentru măsurarea timpului** — cu aplicații practice — 1 oră; **Probă de evaluare a cunoștințelor** — 1 oră.

Capitolul IV. Frații — 25 ore

Noțiunea de fracție: doimea (jumătăți); părțile (sfertul), pag. 90—91 (1 oră); **Notarea simbolică a unei fracții și semnificația acesteia** (ce indică numitorul numărătorul), pag. 92—93 (1 oră); **Noțiunea de fracție dintr-un întreg** când întregul este exprimat printr-o mulțime de obiecte, pag. 94—95 (1 oră). (Se începe cu exerciții nr. 14, pag. 94); **Fixarea cunoștințelor despre noțiunea de fracție**, pag. 97—98, exercițiile 20—24 (2 ore); **Fracționale egale**, pag. 99—100—101 (1 oră); **Noțiunea de echivalență**, pag. 102—103 exercițiile 5—9 (1 oră); **Compararea fracțiilor**, pag. 104—105 (1 oră); **Probă de evaluare a cunoștințelor** (1 oră); **Adunarea fracțiilor care au același numitor**, pag. 106 (1 oră); **Rezolvarea problemelor** 4, 5, 6, pag. 107 (1 oră); **Adunarea fracțiilor de fracții bunitare, echinivare și supraunitare**, pag. 108 (1 oră); **Exerciții de fixare**, pag. 109—110 (2 ore); **Probă de evaluare a cunoștințelor** (1 oră); **Scăderea fracțiilor care au același numitor** (1 oră); **Exerciții de fixare**, pag. 112—113, exercițiile 3, 6 și problemele 4, 5, 7 (1 oră); **Probleme de mare a mărimii unei părți** când se cunoaște mărimea întregului, pag. 114—115 (2 ore); **Probă de evaluare a cunoștințelor** (1 oră); **Probleme care se rezolvă folosind regula de trei simplă** — metoda reducerii la unitate — pag. 115—116 (1 oră); **Exerciții și probleme pentru fixarea metodei reducerii la unitate**, pag. 117 (1 oră); **Exerciții și probleme**, pag. 118—119, rezolvarea problemelor referi-

toare la fracții (1 oră); **Probă de evaluare a cunoștințelor** (1 oră).

Capitolul V. Frații zecimale — 25 ore

Noțiunea de fracție zecimală. Scrierea și citirea zecimilor, exercițiile 1—8 pag. 120—121 (1 oră); **Scrierea și citirea sutimilor**, exercițiile 9—16, pag. 122—123 (1 oră); **Scrierea și citirea miimilor**, exercițiile 17—21, pag. 124—125 (1 oră); **Partea întreagă și partea zecimală a unui număr zecimal**, tabloul ordinelor întregi și zecimale (exercițiile 22—28). **Exerciții de fixare a zecimilor, sutimilor și miimilor**, pag. 126—127—128 (1 oră); **Zero la sfârșitul fracțiilor zecimale**, pag. 128—129 (1 oră); **Fracții zecimale ca rezultat al măsurării**, exercițiile 35—40, pag. 129—130 (1 oră); **Compararea fracțiilor zecimale**, pag. 130—131 (1 oră); **Adunarea fracțiilor zecimale**, exercițiile 7—12, pag. 133—134 (1 oră); **Adunarea unei fracții zecimale cu un număr natural.** Exerciții și probleme cu adunarea numerelor naturale și zecimale, pag. 134—135 (1 oră); **Probă de evaluare a cunoștințelor** (1 oră); **Scăderea fracțiilor zecimale**, exercițiile 1—13, pag. 135—138 (2 ore); **Scăderea cind numai un termen este o fracție zecimală**, celălalt fiind un număr natural, exercițiile 14—29, pag. 139—140 (2 ore); **Exerciții și probleme de adunare și scădere a fracțiilor zecimale exercițiile 30—35**, pag. 140—141 (1 oră); **Probă de evaluare a cunoștințelor** (1 oră).

Înmulțirea fracțiilor zecimale: **Înmulțirea unei fracții zecimale cu un număr natural**, exercițiile 1—14, pag. 141—143 (1 oră); **Înmulțirea unei fracții zecimale cu 10, 100, 1 000** — exercițiile și problemele 15—25, pag. 144—145 (1 oră); **Împărțirea unei fracții zecimale la 10, 100, 1 000**, pag. 146—147 (2 ore); **Transformarea unităților de măsură mai mari în unități de măsură mai mici**, exercițiile și problemele 1—14, pag. 149—150 (1 oră); **Transformarea unităților de măsură mai mici în unități de măsură mai mari**, pag. 151—153 (1 oră); **Probă de evaluare a cunoștințelor** (1 oră); **Probleme de calculare a distanței, a vitezei medii și a timpului**, pag. 153—157 (2 ore).

Recapitularea fracțiilor zecimale (2 ore). **Voile probleme de evaluare a cunoștințelor vor folosi atât exercițiile și problemele din manual, cât și întrebările din „Îndrumătorul învățătorului”, pag. 81—83“.**

Inv. MARIANA PRIGON
Școala nr. 4 din Bistrița,
jud. Bistrița-Năsăud

Diversificarea producției atelierelor școlare

— Convorbire cu prof. ing. IOAN PUȘCĂȘU,
directorul Oficiului central pentru mijloace de învățământ —

— **Ne aflăm în perioada de încheiere a pregătirii condițiilor pentru producția anului 1982. Ce noutăți sint, din acest punct de vedere, pentru licee și școli?**

— **Principalele date referitoare la mijloacele de învățământ care se vor realiza în anul 1982, precum și întreprinderile și instituțiile de învățământ producătoare sint incluse în Catalogul de mijloace de învățământ existent în școli.**

O noutate în ceea ce privește producția pentru anul 1982 o constituie sarcina primită recent de la conducerea superioară de partid și de stat de a se realiza în cadrul practicii productive a elevilor din clasele gimnaziale și a celor din licee scule, truse de montaj, precum și truse de montaj care să fie puse la dispoziția copiilor și tinerilor — contra cost — prin rețeaua comercială.

Avem în vedere asemenea scule și truse care să poată fi folosite de către copii și tineret, la domiciliul lor, pentru realizarea unor lucrări practice, diverse experiențe în domeniile în care ei au preocupări.

Aceste scule și truse pot fi din orice domeniu și, bineînțeles, că nu vor lipsi: lăcătușăria, construcțiile, instalațiile, electromecanica, electronica, prelucrarea lemnului, grădinarit etc.

— **Ce ne-ați spus reprezintă într-adevăr o noutate, iar punerea ei în aplicare va constitui un sprijin atât pentru copii și tineret cât și pentru unitățile de învățământ producătoare, din subordinea consiliilor populare. Dar ce măsuri se preconizează a fi luate pentru realizarea în practică a acestei importante acțiuni?**

— **Iată câteva, care au și fost trimise inspectoratelor școlare printr-o dispoziție a conducerii Ministerului Educației și Învățământului:**

a) **Să se analizeze cu directorii liceelor și școlilor din subordine produsele realizate până în prezent, de tipul celor menționate și să se stabilească cele care se pot realiza în serie, începând cu luna ianuarie 1982, în ce cantitate și la ce preț.**
b) **Să se trimită Ministerului Educației și Învățământului până la 20 decembrie a.c., pe adresa Liceului „N. Bălcescu” din București, Str. Nufurilor nr. 23, sector 1, cite un exemplar din aceste produse in-**

soțite de documentația tehnică și, eventual, analiza de preț pentru a putea fi analizate împreună cu reprezentanții Ministerului Comerțului Interior, în vederea emiterii de comenzi către unitățile de învățământ producătoare.

c) **Produsele și cantitățile comandate de comerț vor fi incluse în planurile de producție ale școlilor și liceelor pe anul 1982.**

d) **Până la aceeași dată, 20 decembrie a.c., școlile și liceele să transmită la Inspectoratele școlare, iar acestea la Oficiul central pentru mijloace de învățământ propuneri de noi titluri de scule, truse de scule, truse de montaj, care pot fi executate în serie, începând cu anul 1982 pentru comerț, indicând următoarele date: denumirea, principalele caracteristici, cantitatea, prețul unitar, cui se adresează (copii sau tineret).**

e) **Oficiul central pentru mijloace de învățământ va sprijini unitățile de învățământ producătoare de scule și truse de montaj în realizarea sarcinilor de avizare a documentațiilor, de omologare a prototipurilor și seriilor zero.**

Este de subliniat faptul că dacă pentru sculele destinate tineretului trebuie avute în vedere documentațiile tehnice existente și, în primul rând, STAS-urile, pentru sculele destinate copiilor trebuie avută în vedere, cu precădere, vîrsta, deci scule miniaturale, truse cu jocuri de construcție și de creație care să le permită să transpună în joc cerințele practicării unor meserii.

— **De ce ați făcut însă referiri numai la școlile și liceele din subordinea consiliilor populare? Liceele din subordinea ministerelor nu pot participa la această acțiune?**

— **Am gândit că liceele subordonate ministerelor au acoperită capacitatea de producție a atelierelor școlii cu comenzi din planul de producție al întreprinderilor pentru care pregătesc cadre sau de la alte întreprinderi și instituții. Dacă însă au capacități de producție disponibile, sîntem bucuroși și le așteptăm să participe cu cît mai multe și variate prototipuri de scule, truse de scule și truse de montaj.**

PRIMI ANI LA CATEDRĂ

Cînd există talent și pasiune

„La noi în școală domnește o atmosferă de seriozitate de lucru. M-am adaptat cu plăcere și fără dificultate acestui climat care-l continuă, într-un fel, pe cel din liceul pedagogic. Este favorabil competiției locale, buneie legeri, colaborării. Primesc îndrumări prețioase, de asemenea sugestii mele sunt receptate cu interes. Cred că am avut mult noroc fiind repartizată la această școală.“ E încurajată să auzi o astfel de afirmație — sintetizând satisfacții și recunoștință — formulată de o tânără învățătoare în primii ani de activitate didactică. Aparține Hortensiei Roman, absolventă a Liceului pedagogic din Sibiu, care, numărîndu-se printre șefele de promoție ale anului 1980, a fost repartizată la Școala nr. 13 din reședința județului transilvan cu același nume. S-a născut în împrejurimi, la Săliște, moștenind trăsăturile plăcute ale fizionomiei localnicilor, căldura din privirile lor, calmul, sfătoșenia și sobrietatea acestor pătrătoși ai unor vechi și frumoase tradiții de cultură românească. De bună seamă, pe această zestre spirituală — sporită prin sirguința și conștiințiozitatea studiului, la care se adaugă dragostea pentru copil — se bazează ceea ce este talentul ei pedagogic.

Am asistat, împreună cu directorul școlii, prof. Dumitru Neamtu, la cîteva din lecțiile predătoarea H. Roman începe formarea primei serii de elevi. Incredințate ei pentru patru ani. Impresiile directorului au coincis cu ale mele. Rețin cuvintele sale care conturează portretul tinerei învățătoare: „Consider că școala noastră a primit un cadru didactic cu certe posibilități de a se împlini în munca de educator. În lecțiile pe care le-am urmărit (cunoștințe despre natură, dezvoltarea vorbirii, matematică) ponderea o au aspectele pozitive. Planurile de lecție, alcătuite științific, au rămas simple documente scrise; minutele orei de clasă și sarcinile au fost riguros împărțite pe obiective operaționale, în așa fel, încît să existe timp și pentru momente agreabile — totodată instructive — de destindere, care compensează efortul intelectual al micilor școlari. Este de remarcat varietatea exercițiilor aplicative, propuse elevilor, care permit, fie dezvoltarea creatoare a vocabularului, a vorbirii, fie formarea unei gândiri matematice încă din ciclul primar. Anul trecut, prin eliberarea postului de la clasa a IV-a tinăra noastră stagiară a condus acest colectiv de elevi. Cred că lucrînd cu ei, i-a fost mai ușor să se familiarizeze cu o mare parte din elementele practice ale metodei procesului de predare-învățare. La acest lucru au contribuit și buna pregătire generală și îndelungul exercițiu metodic realizate în liceul pedagogic.“ Analiza a continuat, adăugînd observațiilor pertinente, prezentate cu tact, îndrumări metodice concrete și recomandări care, pentru a putea fi cu succes realizate, presupun sprijinul consecvent al conducerii școlii, al comisiei metodice al învățătorilor, al colegilor, sprijin care există și promise să se manifeste, în continuare, sub diferite forme.

Mi-am adus aminte de aceste recomandări în timp ce discutăm cu tinăra profesor Nicolau Ioachim — titular la Școala nr. 9 din Sibiu, tot din anul 1980 — despre lecțiile sale de istorie, la care participasem. Lecții care au confirmat frumoasele cuvinte de laudă ale conducerii școlii (director, prof. Vasile Macrea; director adjunct inv. Elena Sanda) pentru profesorul Ioachim, care se bucură de respectul elevilor și al colegilor, datorită excepționalei sale pregătiri de specialitate (șef de promoție la absolvirea Facultății de istorie a Institutului superior din Sibiu). Pe mine m-a impresionat remarcabilul capacități de sinteză a conținutului științific al lecțiilor, bazat pe relevarea ideilor și faptelor esențiale, înlănțuite logic și causal, prezentate în strînsă legătură cu cunoștințele aparținînd altor discipline de învățămînt (geografie, literatură etc.). În schimb, așa cum a mărturisit și tinăra profesor, are încă prea puține deprinderi de aplicare diferențiată a unor procedee și metode de lucru cu elevii. „De aceea, de netăgăduit folos îmi este sprijinul — îndeosebi în privința metodică — acordat de colegi. Ființă, în abordarea modalităților de comunicare cu clasa, sint implicat de unele stîngăcii. Mă străduiesc să le înlănez, dar îmi lipsesc experiența metodică prin care aș reuși, fără efort,

să antrenez pe toți elevii clasei în dialog istoric al fiecărei lecții. În parte, găsesc soluții noi de predare și în urma activității săptămînale din Cercul de dezbateri politice, organizat cu elevi din clasele a VII-a și a VIII-a, și Cercul de limbă greacă, înființat pentru elevii din clasele a VIII-a“. Inițiativa realizării acestuia cerc îl aparține. Pașionat de istorie, încă din anii cînd era el însuși elev (a terminat Liceul de matematică-fizică „Axente Sever“, secția germană, din orașul Mediaș) și preocupat, în prezent, de munca de cercetare, dorește să însușească și elevilor săi dragoste și interes pentru acest obiect de învățămînt.

Deci, pasiune îmbinată cu un necontenit studiu individual pentru o foarte bună pregătire de specialitate. Dar, așa cum știe și profesorul N. Ioachim, în activitățile cu elevii nu este suficient să fii doar un bun specialist în domeniul științei pe care o predai.

Într-adevăr, pretutindeni unde am stat de vorbă cu tinerii profesori stagiași, m-am întîlnit cu aceeași opinie: își încep activitatea fără o solidă pregătire metodică, în special practică — anterioară — și, în consecință, se impun soluții operative de remediere a acestei carențe. De exemplu, profesorii de biologie Monica Petcu și Alexandru Petcu, în al doilea an de activitate la Școala din Mălincrav, județul Sibiu, au accentuat aceeași necesitate a orientării metodice în această perioadă: „Simțim nevoia să fim îndrumați de cadre didactice cu experiență; să fim antrenați în activități școlare cât mai diverse, care să ne ofere soluții optime privind relația profesor-elev; să se organizeze cât mai multe întîlniri, pentru îmbogățirea cunoștințelor noastre din domeniul tehnologiei didactice moderne. Ar fi bine ca, de pildă, în cadrul conferințelor anuale ale cadrelor didactice sau al caselor personalului didactic, pregătirea metodică a tinerilor stagiași să constituie o preocupare distinctă și permanentă“.

Da, e necesar să se acorde mai multă atenție perfecționării pregătirii profesionale, în special celei metodice, a tinerelor cadre didactice care se află în primii ani de catedră. Ființă aceștia sînt ani de încercare, de conștientizare a responsabilității pe care o încumbă profesia de educator, cu repercusiuni majore asupra propriei deveniri, asupra dezvoltării intelectuale, morale, sociale a elevilor.

VALERIA BACIU

Educarea ambliopilor

Educarea copiilor cu vedere slabă — autor Mircea Stefan — adună recent în monografia bine conturată, care se remarcă prin rigurozitate științifică, printr-o sistematizare judicioasă a materialelor incluse, precum și printr-un bogat evantai de recomandări educaționale menite să vină în sprijinul cadrelor didactice care predau la clasele formate din copii cu deficiențe vizuale.

O sarcină importantă pe care o cuprind obiectivele muncii instructiv-educative cu ambliopii este orientarea lor școlară și profesională. Cum vederea defectuoasă nu permite încadrarea elevilor ambliopi în unitățile de învățămînt care pun bază pe

istoric al satului, frumusețile și bogățiile sale, perspectivele de dezvoltare economico-socială. Numeroase sînt și posibilitățile ce pot fi valorificate în scopul cultivării dragostei pentru muncă în agricultură, afirmării priceperilor și deprinderilor pe care le presupune exercitarea unei meserii din acest important domeniu de activitate. Orelle de specialitate îi familiarizează pe elevii cu bazele științifice ale agriculturii moderne, activitatea pe loturile școlare experien-

Receptarea noțiunii de predicat la clasa a VII-a

În studiul limbii române în școală, un lucru important îl ocupă, atît sub raport teoretic cît și practic, mecanismul pe baza căruia un ansamblu de cuvinte date se constituie în mesaj, adică în propoziții și fraze. După cum se știe, operațiile mințale la această disciplină sînt legate de activitatea concretă exterioară pe care elevii o interiorizează. Iată de ce i-am determinat pe aceștia să descrie singuri pe o cale directă obiectul acțiunii, deci singuri să afle definiția noțiunii de predicat. Pentru atingerea acestui scop este necesar ca elevii să cunoască bine verbul, sub toate aspectele: verbele predicative și neopredicative, verbele copulative și auxiliare, locuțiunile verbale. La început, am cerut elevilor să formuleze mai multe propoziții pe care le-am scris într-o coloană în partea stîngă a tablei; apoi le-am cerut să specifice care este centru gramatical al propoziției, deci care este verbul. În partea dreaptă a tablei am extras condițiile pe care le îndeplinește verbul în propoziție: de a exprima numărul și persoana subiectului, de a spune ceva despre el, desprinzînd astfel și felurile predicatului, adică predicatul verbal și nominal.

Din exemple adecvate, am stabilit cu elevii că predicatul verbal se exorimă și prin locuțiuni verbale asupra cărora se cere cu necesitate să insistăm în predare, mai ales asupra aceluia care are părți componente pot fi analizabile și deci s-ar putea să-i deruteze pe elevi. (De exemplu: a da zor, sone deseabire de alte ale căror termeni bine sudați nu o pot analiza).

Predicatul verbal exprimat de verbele „a putea“, „a începe“, „a nara“ etc. creează dificultate înțelegerei lor; de aceea am precizat elevilor că aceste verbe formează singure predicat verbal. De pildă: Putea să vi; mai repede / Începe să dea zor / etc.

O problemă dificilă este pentru elevii receptarea predicatului nominal, care are în alcătuirea lui în mod obligatoriu un verb. El poate fi înțeles greșit, în sensul că unii elevi consideră predicat nominal verbul din alcătuirea propoziției, alții în

schimb, consideră predicat nominal orice construcție cu verbul „a fi“, respectiv orice teză pasivă. Pentru evitarea acestei confuzii, elevii trebuie să cunoască perfect conținutul semantic al verbului „a fi“ și situațiile cînd acesta se golește de acest conținut. De asemenea, trebuie accentuat că sensurile verbului „a fi“ predicativ nu sînt numai cele menționate de manualul școlar, de „a exista“, „a se afla“. În exemplul: El e de peste Dimbovița, verbul e nu are sens de a exista, ci pe cel de proveniență, de obisrie.

Celelalte verbe copulative pe care le în-dică manualul, începînd cu clasa a VI-a, le-am analizat cu elevii în exemple paralele. Ei au putut observa astfel, sensul propriu al acestor verbe, precum și rolul de copulă în redarea unei caracteristici a subiectului. De exemplu: El a ajuns a-casă. El a ajuns pilot. Tot cum se poate generaliza această idee, dînd următorul exemplu: El a ajuns ce și-a dorit. Se ajunge astfel la o propoziție echivalentă predicatului, care poate pregăti elevii pentru fenomenul contragerii, deci al înțelegerii corecte a subordonatelor pe care le vor studia.

Admitînd că numărul verbelor copulative este mai mare, ceea ce poate iarași deruta, am procedat asemănător cu fiecare dintre ele. De exemplu: Am ieșit în strada — Am ieșit profesoară.

El s-a făcut bine — El s-a făcut pilot — etc. În final, elevii vor rămîne cu ideea că verbul copulativ reprezintă un verb de relație, al cărui rol este de a preciza numai persoana și numărul obiectului nu și conținutul semantic.

Deoarece semantizarea în continuare sintaxa frazei, procedînd în felul sus, am reușit să elucidez pentru elevii multe dintre dificultățile ridicate de reguli speciale al unor verbe. Accentuăm totodată ideea că la baza înțelegerii fenomenelor gramaticale stă numai exemplul concret, din care se pot extrage concluziile dorite.

Prof. DOINA BĂDULESCU Școala nr. 3 din Ploiești

Compunerile școlare și realitatea imediată

Privite ca mijloc pentru realizarea unor importante obiective instructiv-educative, compunerile școlare — așa cum am observat din propria mea experiență — își sporesc forța de influențare a elevilor dacă sînt integrate în sfera preocupărilor imediate ale elevilor în actualitatea strîngentă, solicitînd, cu precădere, un stil spontan, independent, critic și creator.

În practica mea de la catedră, nu am pierdut din vedere ca, pe lîngă compunerile prevăzute și cerute prin program, să sugerez elevilor mei să realizeze și alte compuneri care să se refere la activitatea cotidiană dragă al partidului nostru, la unele evenimente omagiale, la mari

sărbători ale poporului nostru ș.a. Mă voi referi la ceea ce gîndesc și evidențiază elevii mei în compunerile pe această temă, vizînd preocupări actuale și realitatea înconjurătoare, în legătură cu cea mai arzătoare problemă a zilelor noastre: pacea.

Cele mai recente compuneri ale elevilor din clasele V—VIII pe tema păcii au evidențiat dorința lor fierbinte de pace, modul în care înțeleg ei, copiii, pacea, cum gîndesc la una din cele mai mari și mai grave probleme ale lumii contemporane.

Înă citeva fragmente din compunerile elevilor mei: „Bunicul mi-a spus că cel mai mare balaur din lume e războiul“ (clasa a V-a); „Eu dacă aș găsi o bombă, i-aș scoate focul și aș face din ea o vază de flori pentru clasa noastră“ (clasa a V-a); „Ori de cite ori vîd porumbel zburînd mă gîndesc că nu putea fi găsit un simbol al păcii mai potrivit ca porumbelul“ (clasa a VII-a); „Eu mă socotesc oștat al păcii, fiind fruntaș pe frontul învățării“ (clasa a VII-a).

Acestea sînt doar cîteva gînduri ale elevilor, aspecte ce dovedesc că și copiii, indiferent de vîrstă, își pot exprima în scris ceea ce gîndesc despre anumite evenimente ce frîmțind omenirea.

Compunerile la care mă refer sînt în evidență, în modul cel mai pregnant, și un alt fapt — și anume — că aceste generații, crescute în anii luminoși ai socialismului, sînt educate în spiritul respectului față de valorile civilizației umane, al păcii și prieteniei cu toate popoarele lumii.

Prof. RUXANDRA STRAT Școala nr. 6 din Vaslui

În satul natal și pentru satul natal

(Urmare din pag. 1)

lectura individuală extinsă, intensivă, e firesc ca disponibilitățile lor fizice și intelectuale să fie îndrumate spre o activitate practică diferențiată în funcție de activitatea vizuală menită să le asigure existența și să-i încorporeze în rîndurile societății. Ținînd seama de particularitățile fizico-psihice ale ambliopilor, precum și de cerințele învățămîntului destinat lor, volumul lui Mircea Stefan umple un gol resimțit de mai multă vreme în bibliografia de specialitate, servind nu numai cadrelor didactice în activitatea lor cotidiană, ci și părinților, ca și tuturor educatorilor.

TRAIAN CANTEMIR

tale sau în cadrul cooperativelor agricole de producție le creează condiții optime pentru a lucra efectiv. O dovadă a școlii a municipii s-a autentică și participarea elevilor la campania agricolă de toamnă, în cadrul căreia am realizat, pe lîngă cele 7 milioane lei reprezentînd contravaloarea unor lucrări de recoltat, importanță acumularii pe plantativ. În săptămînile de participare la campania agricolă, elevii gălățeni au dovedit niveluri înalte înțelegerea importanței sociale a muncii în

orientarea elevilor către școlile cu profil industrial-agricol pe care le-am organizat în mediul rural și sperăm să reprezinte un punct de plecare important în realizarea planului de școlarizare pentru anul viitor care cuprinde un număr de clase mult sporite în toate comunele județului.

Desigur că toți avem datoria de a veni în întîmpinarea dorințelor părinților și copiilor de a continua treapta în comunele sau satele natale, luînd toate măsurile pe care le presupune asigurarea unui proces instructiv-educativ de calitate și eficient, care să creeze cele mai bune condiții de a pregăti în mediul rural.

agricultură, dar și calități de organizatori, capacitate de mobilizare a forțelor în vederea atingerii unui scop și de a trăi bucuria și satisfacția de îndeplinirii sale. Relațiile directe pe care le-au stabilit elevii cu acest prilej cu specialiști din agricultură, cu muncitori din I.A.S.-uri și cadrele de conducere din cooperativele agricole de producție au favorizat înțelegerea profundelor mutații ce au loc în agricultură ca urmare a amplificării procesului de modernizare a acestuia. Și toate acestea au contribuit la

Cursul

„Probleme fundamentale ale educației revoluționare, patriotice, socialiste a maselor, ale activității politico-ideologice a Partidului Comunist Român”

— Tematică orientativă —

TEMA 4 : „ROLUL ȘTIINȚEI ȘI TEHNICII ÎN DEZVOLTAREA SOCIETĂȚII NOASTRE. SARCINILE ACTIVITĂȚII IDEOLOGICE, POLITICO-EDUCATIVE ÎN STIMULAREA CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE, A PREOCUPĂRIILOR PENTRU PROGRESUL TEHNIC. CULTIVAREA MINDRIEI LA PROGRESUL ȘTIINȚEI ROMÂNEȘTI, LA ÎMBOGĂȚIREA PATRIMONIULUI CUNOAȘTERII UNIVERSALE. CRITICA COSMOPOLITISMULUI ȘI NIHILISMULUI ÎN ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ”.

I. Rolul științei și tehnicii în dezvoltarea societății noastre

— Practica social-istorică universală, experiența construcției societății socialiste în patria noastră validează adevărul că știința reprezintă o virtuală forță de producție. Aceasta demonstrează că prin rezultatele sale, știința modernă pozitivă contribuie eminent la progres și civilizație. La depășirea stadiului nostru de țară în curs de dezvoltare, la trecerea la nivelul de țară mediu dezvoltată și în perspectivă, la țară dezvoltată.

— Știința românească se bazează pe concepția materialist-dialectică și istorică pe aplicarea în practică a tot ce a acumulat mai de pret geniul uman național și universal.

— Conducerea partidului și statului nostru, personal tovarășul Nicolae Ceaușescu, cititorul României moderne, acordă o excepțională însemnătate dezvoltării bazei tehnico-materiale și de documentare a științei: constituirea și dotarea corespunzătoare cu aparatură de vîrf a institutelor, a laboratoarelor de cercetări și proiectări; formarea sistematică de noi detașamente de oameni de știință, specialiști în ramurile de avangardă, purtătoare ale progresului, politehnizarea și legarea învățămîntului cu cercetarea, cu producția.

— Aplicarea rapidă a rezultatelor științei și tehnicii în producție a condus și asigură științizarea tot mai pronunțată a producției și a muncii, creșterea productivității muncii, ușurarea muncii fizice a omului, reducerea decalajului ce ne desparte încă de țările puternic industrializate, competitivitate cu produse similare pe plan mondial, schimbarea condițiilor de muncă și de viață, speranța în ameliorarea și emanciparea omului, a societății, formarea și dezvoltarea concepției materialist-științifice despre lume și via-

ță, sporește posibilitățile de valorificare superioară a resurselor materiale, a bogățiilor noastre;

— Între știință și tehnică există o relație dialectică. Știința oferă tehnicii cunoașterea legilor naturii, o seamă de adevăruri fundamentale ale științelor teoretice — matematica, fizica, chimia, genetica, mecanica, iar tehnica oferă științei aparatul necesar transpunerii în practică a rezultatelor științei.

— Revoluția tehnico-științifică reprezintă un salt calitativ în evoluția omenirii, în pătrunderea și stăpînirea, tot mai profundă a omului, a forțelor naturii, asigură schimbări structurale în toate domeniile. Referindu-se la afirmarea vizuroasă a științei și tehnicii, în Raportul prezentat la Congresul al XII-lea al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu arată că „în cincinalul viitor (1981—1985, n.n.) un rol tot mai important revine științei — factor hotărîtor determinant al dezvoltării societății. Orientarea de bază a programului-directivă o constituie afirmarea revoluției tehnico-științifice în toate domeniile de activitate, creșterea rolului științei în modernizarea economiei naționale, a întregii vieți sociale, în conducerea societății, legarea tot mai strînsă a cercetării de producție, accentuarea contribuției creației științifice românești la progresul multilateral și dinamic al țării noastre, la îmbogățirea tezaurului cunoașterii universale, astfel încît deceniul următor să devină cu adevărat deceniul științei, tehnicii, calității și eficienței” *).

II. Sarcinile activității ideologice, politico-educative în stimularea cercetării științifice, a preocupărilor pentru progresul tehnic.

— Idealurile nobile ale socialismului și comunismului nu pot fi îndeplinite decît de oameni cu o vastă pregătire profesională, de specialitate, științifică, cu un larg orizont de cunoaștere „trebuie să-ți însușești permanent tot ceea ce a creat mai bun omenirea în domeniul științei, a cunoașterii, să stăpînești la perfecție cunoștințele tehnice și științifice cele mai moderne, să poți acționa cu rezultate cit mai bune într-unul din sectoarele vieții

economico-sociale, să fii participant activ la întreaga transformare revoluționară a societății” **). Aceste imperative fac și trebuie să facă obiectul central al activității politico-ideologice, cultural-științifice.

— Obiectivele de importanță istorică ale Congresului al XII-lea al partidului, democrația socialistă, autoconducerea muncitorească, auto gestiunea, autoaprovizionarea agroalimentară în profil teritorial implică în cel mai înalt grad creșterea responsabilității în îndeplinirea sarcinilor, stimularea creativității. În acest sens activitatea ideologică, politico-educativă desfășurată de partid, de organele și organizațiile sale, de toți factorii educaționali, în cadrul Festivalului național „Cîntarea României” promovează noul, creativitatea, creația tehnico-științifică în vederea obținerii unor performanțe, a unei competitivități pe plan mondial.

— Tocmai de aceea spiritul novator, cutezanța se impun a fi mereu întreținute, dezvoltate. În acest context este necesar să se asigure îmbunătățirea conținutului învățămîntului politico-ideologic, a adevărurilor generale, dezbaterilor, acțiunilor din așezămintele de cultură și învățămînt, generalizarea experienței pozitive în domeniul creației, participarea activă, conștientă, eficientă a maselor la soluționarea problemelor cu care se confruntă România, fiecare unitate, la realizarea unui sever regim de economii la materii prime și materiale, energie și combustibili, realizarea exemplară a sarcinilor și produselor pentru export, reducerea importurilor, întărirea ordinii și disciplinei etc.

— Una din sarcinile și atribuțiile majore ale organelor și organizațiilor de partid, sindicat, U.T.C., pionieri, de femei, ale consiliilor oamenilor muncii constă în stimularea activității cercurilor inovatorilor și inventatorilor, a întregului mecanism de participare a maselor la creația tehnico-științifică. În acest sens se impune o mai bună folosire a cărții tehnico-științifice, a laboratoarelor, impulsivitatea și perfecționarea activităților caselor tehnicii, cercurilor tehnico-aplicative, lectoratelor tehnice, punctelor de informare și documentare tehnică, politehnicilor muncitorești, aparatului existente în unități economice, așezăminte de cultură, școli și facultăți.

O altă cerință de bază a activității politico-ideologice, cultural-științifice constă în elaborarea și desfășurarea, pe baza unor programe unitare de măsuri, de acțiuni legate de propaganda tehnico-economică. La această activitate au obligația să participe toți specialiștii, cadrele didactice, fruntașii în producție și învățămînt, toți cei care au aptitudini, cunoștințe, care iubesc creația, munca cu oamenii.

Asa cum sublinia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la recenta Plenară a C.C. al P.C.R., în perioada pe care o parcurgem, științei și tehnicii le revin sarcini extrem de importante în realizarea programului de materii prime și materiale necesare economiei naționale, perfecționarea tehnologiilor în vederea reducerii consumurilor specifice, crearea de materiale noi, asimilarea de noi mașini și utilaje, de introducere în producție a noului, asigurarea unor noi soiuri de semințe, rase de animale, obținerea de noi tehnologii care să ducă la creșterea producțiilor agricole etc.

— Activitatea ideologică, politico-educativă are menirea să acționeze pentru continua perfecționare a conștiinței profesionale, tehnice și științifice, dezvoltarea gândirii economice a întregului per-

sonal muncitor în vederea minuirii eficienței a mijloacelor tehnico-științifice moderne, ridicării calitative a tuturor proceselor de producție, economico-sociale la nivelul imperativelor revoluției tehnico-științifice contemporane.

III. Critica cosmopolitismului și nihilismului în știință și tehnică

— Organele și organizațiile de partid și de stat, factorii educaționali au îndatorirea de a combate prin toate formele și mijloacele politico-ideologice, prin munca politică de la om la om concepția și practica unor cadre cu munci de răspundere, din unele ministere, centrale, unități economice de a desconsidera forța de creație tehnico-științifică românească, de a cere totul din import, să demonstreze prin exemple concrete capacitatea poporului nostru de a soluționa prin forțe proprii probleme deosebită complexitate. „Este necesar să acționăm cu toată fermitatea — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenară C.C. al P.C.R. din noiembrie a.c. — împotriva mentalității inapoiate de ploconire în fața a tot ce este străin, de neîncredere în forțele clasei muncitoare, ale oamenilor de știință, ale poporului nostru. Să acționăm cu toată hotărîrea pentru a ridica spiritul de răspundere în soluționarea, într-o măsură mult mai mare, prin capacitatea proprie a problemelor complexe ale dezvoltării economice”.

— Conducerile ministerelor, centralelor industriale, întreprinderilor, sindicatelor, organizațiile de tineret, comisiile inginerilor și tehnicienilor specialiști, cadrele didactice etc au datoria de a combate de pe poziții științifice orice concepție retrogradă potrivit căreia știința și tehnica românească nu pot rezolva probleme dificile, la nivel competitiv cu țările dezvoltate. În acest sens se impune crearea tuturor condițiilor pentru stimularea creației tehnico-științifice originale, aplicarea rapidă în producție, în viața economică-socială a rezultatelor obținute, combaterea birocratismului, inerciței, lipsei de curaj în promovarea și aplicarea noului.

— Un aspect major implicat de combaterea cosmopolitismului și nihilismului îl constituie popularizarea pe scară largă a tradițiilor înaintașilor noștri în creația tehnico-științifică, marile realizări obținute în acest domeniu în anii socialismului, îndeosebi după Congresul al IX-lea al partidului, cultivarea spiritului patriotic, al încrederii în forța creatoare a poporului, în politica partidului de dezvoltare neîntreruptă a științei.

CONSTANTIN RĂDUCU

BIBLIOGRAFIE

— Nicolae Ceaușescu, Raport la cel de al XII-lea Congres al P.C.R., București, Editura politică, 1979, p. 43—46.

— Nicolae Ceaușescu, Cuvîntare la Consfătuirea cu cadrele de conducere din industrie, construcții, transporturi și agricultură, 6 martie 1979, București, Editura politică, 1979, pag. 22—36.

— Nicolae Ceaușescu, Cuvîntare la Congresul educației și învățămîntului, 11 februarie 1980, București, Editura politică, 1980, pag. 13—16.

— Nicolae Ceaușescu, Cuvîntare la Plenară comună a C.C. al P.C.R. și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale, din 25—26 noiembrie 1981, București, Editura politică.

Cercurile tehnice pionierești

A fi astăzi muncitor în România socialistă înseamnă a face parte din cea mai amplă și mai activă categorie de oameni ai muncii, care acționează, sub conducerea partidului comunist, în strînsă unitate și colaborare cu întregul popor pentru construirea orînduirii socialiste și comuniste în patria noastră.

Sub semnul acestei înalte responsabilități, Organizația pionierilor și-a creat forme și metode proprii de educare muncitorească a tinerei generații, de formare a cultului muncii, ca premă valoare, lege de bază a existenței tuturor, izvorul oricărei bogății. În cadrul acestor forme, cercurile uzinale, cercurile tehnice pionierești, care își desfășoară activitatea în unități economice industriale, cooperative agricole de producție, întreprinderi agricole de stat s.a., prezintă un interes mărit pe linia educației prin muncă și pentru muncă a pionierilor și școlarilor. Prin participarea lor la această formă de activitate se realizează: formarea atitudinii înaintate față de muncă, față de rezultatele ei și făuritorii bunurilor materiale; integrarea pionierilor în atmosfera muncitorească, familiarizarea lor cu disciplina muncii; formarea simțului de colectivitate prin dezvoltarea răspunderii față de faptele proprii și a celorlalți participanți la munca colectivă; integrarea pionierilor în idealurile de muncă și viață ale societății noastre; introducerea în universul științei și tehnicii contemporane, familiarizarea cu pro-

blemele economiei naționale; într-un cuvînt se contribuie la pregătirea temeinică a generației tinere pentru îndeplinirea îndatoririlor de mare răspundere ce-i vor reveni în activitatea practică, social-utilă.

În județul Cluj pionierii activează, pe lîngă alte forme de pregătire practică, în cercuri care își desfășoară activitatea în incinta unor unități economice, a căror structură se prezintă astfel: în cercurile uzinale pionierii au posibilitatea de a verifica pe „viu”, prin aplicare independentă, a eficienței cunoștințelor teoretice dobîndite prin procesul de învățămînt, lărgindu-și în același timp orizontul de înțelegere a obiectelor și fenomenelor. Munca desfășurată alături de muncitorii sau pe modelul de organizare a activității întreprinderilor îi ajută pe copii să-și formeze deprinderi operaționale, le dezvoltă inclinațiile și aptitudinile. În unitățile economice pionierii învață disciplina muncii cu calitățile ei multiple: operativitate, punctualitate, exactitate, promptitudine. Ei devin conștienți că pentru a deveni buni muncitori trebuie să fie harnici, disciplinați, să fie exigenți și cu inițiativă în activitatea pe care o desfășoară.

Pentru a putea aprecia efectele educative ale acțiunilor tehnico-aplicative pionierești desfășurate în unități economice, aportul lor la educarea muncitorească a tinerei generații, s-au investigat următoarele: nivelul înțelegerii de către pionierii membri ai cercurilor uzinale, a importanței muncii în viața oamenilor; motivația activității în cercul ales; modul de participare a pionierilor la activitatea de cerc — atitudinea lor față de munca proprie și a celorlalți; posibilitățile de a aprecia munca proprie și a celorlalți colegi; influența pe care o are locul de desfășurare a activității (incinta unității economice) în formarea atitudinii față de muncă; atitudinea față de munca fizică și intelectuală.

La întrebarea „De ce muncim?”, întrebare care a fost cuprinsă într-un chestionar dat spre completare membrilor cercurilor uzinale de chimie aplicată de la Combinatul de celuloză și hîrtie Dej, sticlărie de la Fabrica de sticlă Turda, metalurgie de la Combinatul metalurgic Cimpia Turzii, mecanizarea agriculturii de la cîteva S.M.A.-uri și ceramică de la Întreprinderea „Portelanul” Cluj-Napoca, în total 150 pionieri, 57 dintre ei au insistat asupra valorii sociale a muncii, dînd răspunsuri ca: „Munca este o îndatorire a fiecărui om, prin care contribuie la înflorirea patriei noastre”; „Numai prin muncă s-a realizat tot ceea ce avem la dispoziție, toate bunurile de care dispune poporul nostru”. Alți 40 de pionieri au sesizat valoarea personală a muncii, evidențiată prin răspunsuri ca: „Muncim ca să ne hrănim, să avem case, să obținem venit cit mai bun etc.”, în timp ce 38 pionieri cuprind în răspunsurile lor atît valoarea personală cit și cea socială a muncii: „Muncim pentru a fi demni urmași ai comunistilor, pentru bunăstarea tuturor, pentru a înfăptui societatea socialistă multilateral dezvoltată în patria noastră”. Un număr mai mic de pionieri au semnalat și aspectul necesității psihologice a muncii: „Muncim pentru că ne place; simt nevoia să fac ceva util”.

La întrebarea „Consideri utilă activitatea pe care o desfășori în cadrul cercului? Pentru cine este utilă? De ce?” — s-au obținut răspunsuri variate, majoritatea pionierilor fiind conștienți că efectuează ceva util, că le este recunoscută valoarea muncii, ceea ce le produce mari satisfacții.

Realizarea unor produse finite, cu aplicabilitate în diferite domenii i-a ajutat pe copii să înțeleagă că pentru a deveni competent este nevoie de muncă tenace, de pregătire profesională, voință puternică, gândire creatoare. Este de remarcat în acest sens activitatea cercului de sticlărie de la Turda, în cadrul căruia s-a ridicat problema recuperării căldurii degajate de la cuptoarele de topire a sticlei și care au realizat în acest sens un original recuperator de căldură cu aju-

torul căruia au propus să se încălzească citeva secții anexe ale întreprinderii. Membrii cercului de biochimie care activează la Întreprinderea de conserve din legume și fructe „11 Iunie” Dej au propus soluții originale de valorificare sub formă de sucuri și siropuri a plantelor melifere din zonă. Este necesar și pentru aceste cercuri un îndrumător-cadru didactic din partea școlii în care învață copiii, cercul să aibă planul propriu de muncă și fiecare membru sarcini precise în îndeplinirea lui.

Un conducător de cerc cu tact pedagogic va urmări ca fiecare membru să dobîndească deprinderi de planificare, organizare, autocontrol, să-i educe voința și să consolideze interesul pentru tehnică al pionierilor.

În activitatea unui cerc tehnico-aplicativ uzinal se desprind două etape esențiale:

1) etapa observației, familiarizării cu problemele întreprinderii, cu procesul de producție, etapă în care este importantă trecerea pionierilor prin toate treptele fluxului tehnologic, pentru ca ei să-și formeze o viziune de ansamblu asupra activității unității economice respective,

2) etapa execuției și a creației, cînd pe modelul de activitate al muncitorilor, pionierii își propun obiective proprii de realizat, care să se încadreze în procesul global de producție al întreprinderii, precum și să efectueze cercetare în legătură cu diferitele aspecte ale activității profesionale. Această etapă trebuie să se finalizeze cu produse finite, utilizabile, ba chiar originale, care să răsplătească efortul depus de pionieri în activitate.

Organizarea pe principii pedagogice a activității în cercurile uzinale, contactul nemijlocit cu producția contribuie la educarea muncitorească a copiilor, asigurînd realizarea profesională, ca parte integrantă a dezvoltării multilaterale a personalității umane.

ALEXANDRU RUS
președintele
Consiliului județean Cluj
al Organizației pionierilor,
vicepreședinte al C.N.O.P.

TERMINI — CONCEPTE

Activitate diferențiată și individualizată

Problemele activității diferențiate se înscriu printre componentele principale ale concepțiilor care, în pedagogia contemporană, fundamentează acțiunile de perfecționare a activității de instrucție și educație. Activitatea diferențiată și individualizată nu este nouă. Ea a constituit obiect de atenție preocupări din partea multor pedagogi, după cum practica școlară, în evoluția ei, cunoaște numeroase și variate încercări de realizare a acestei idei.

Începuturile și o contribuție esențială în analiza problemelor complexe pe care le comportă apartin psihologiei. De fapt, progresele realizate în direcția cunoașterii și luării în considerare a particularităților biopsihice de vîrstă și, mai ales, individuale ale elevilor în activitatea de instruire și educare au conturat, în a doua jumătate a veacului trecut, problematica psihologiei diferențiate. Ca urmare, în teoria pedagogică au fost dezvoltate idei, concepții cu privire la desfășurarea mai nuanțată a acțiunii de educație pentru a răspunde adecvat particularităților celor educați. Este adevărat că eforturile pentru adaptare a activității didactice la elevi au vizat, în primele etape, îndeosebi categoria copiilor care prezintă abateri de la starea de normalitate. Treptat, aria preocupărilor s-a lărgit, astfel că pedagogia diferențiată și-a extins investigațiile pe două planuri: pe de o parte, în direcția concepției unei activități instructive mai variate, adaptate diferențierilor dintre elevi în limitele normalului; pe de altă parte, în sensul promovării unei acțiuni complexe de instruire și îndrumare a fiecărui elev pentru a asigura dezvoltarea lui optimă. Activitatea diferențiată se definește ca mod de învățămînt care permite fiecărui elev al unei clase să progreseze după nivelul și după ritmul său.

Necesitatea desfășurării unei activități diferențiate cu elevii se impune din multiple considerente, în rîndul cărora cele referitoare la finalitățile educației și, în general, la obiectivele pedagogice ocupă un loc important. Măsura succesului activității de învățămînt o constituie valorificarea potențialului uman al fiecărei generații, cultivarea energiilor creatoare ale fiecărui îns. Referindu-se la acest fapt, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, arăta că „nu ne putem propune uniformizarea omului. Aceasta ar fi o absurditate, un nonsens... Urmărim crearea condițiilor celor mai propice ca omul să se poată manifesta plenar în toate domeniile vieții sociale, fiecare cu capacitățile, personalitatea și felul său de a fi, în spiritul comun întregii societăți”.

De asemenea, încă de mult a fost exprimată ideea, dovedită prin datele geneticii moderne, că între indivizii există deosebiri, adeseori destul de accentuate. Studiile în acest domeniu au condus la relevarea unei legități potrivit căreia pe măsură ce urcăm pe treptele dezvoltării

biologice, indivizii unei specii se diferențiază tot mai mult. În consecință, specia umană — situîndu-se pe cea mai înaltă treaptă de organizare biologică — se caracterizează printr-o diferențiere accentuată a indivizilor. Într-o clasă de elevi sînt tot atîtea individualități cît și elevi o compun, deși, tipologic, pentru a face posibilă adaptarea activității, se pot stabili cîteva grupuri cuprinzînd subiecți cu trăsături asemănătoare, apropiate.

În strînsă legătură cu diferențierile dintre elevi, trebuie subliniat faptul că activitatea de învățare pe care o organizează și stîmulează procesul didactic este individuală. Fiecare învață în ritmul său propriu, în funcție de numeroși factori care, laolaltă, conturează ceea ce este denumit „capacitate de învățare” (aptitudini intelectuale, interese, motivații, posibilități de efort etc.). În același timp, din numeroase considerente (economice, sociale, psihopedagogice), activitatea de instruire și educare se desfășoară cu colectivități mai mari ori mai mici. Armonizarea caracterului colectiv al procesului didactic cu caracterul individual al învățării implică folosirea unor căi de adaptare a procesului la diferite grupe de subiecți, adică o activitate diferențiată.

În fine, trebuie reținut și faptul că formarea și dezvoltarea unor trăsături de personalitate, natura și orientarea acestora, sînt în funcție de caracterul relațiilor sociale în care oamenii se dezvoltă, de natura sistemului social în care trăiesc. De aceea, formarea omului în concordanță cu cerințele societății noastre socialiste și prin luarea în considerare a diferențierilor dintre ei sub raportul capacităților, inclinațiilor etc. este indisolubil legată de realizarea scopului fundamental al acțiunii pedagogice specifice acestei societăți și anume dezvoltarea multilaterală a omului. Din aceasta rezultă că diferențierea — ca atribut al individului — și integrarea socială — ca scop al acțiunii de formare a individului — sînt principalele coordonate ale dezvoltării personalității.

Înțelegerea deplină a activității diferențiate necesită, între altele, unele delimitări conceptuale. Astfel, cu toate că, uneori, concepția și tehnicile „diferențierii instruirii” sînt considerate ca fiind aceleași cu ceea ce se numește „instruire individualizată”, cele două concepte se raportează la aspecte diferite. Individualizarea instruirii definește acțiunea de adaptare a procesului didactic la particularitățile individuale ale elevilor. Deși nu sînt excluse unele posibilități de ordonare a conținutului instrucției sau mai degrabă de asimilare a unui anumit conținut în ritmuri diferite — individuale —, procesul de individualizare a activității pedagogice privește îndeosebi metodologia didactică, tratarea adecvată a unor elevi în desfășurarea lecțiilor, nuanțarea lucrărilor de muncă

independentă, precum și un ritm diferit de parcurgere a materiei, în concordanță cu particularitățile însușirii acestuia de către unii elevi. Diferențierea studiilor implică un proces mult mai complex care se extinde asupra tuturor laturilor activității didactice: structura sistemului școlar, stabilirea obiectivelor pedagogice, determinarea conținutului învățămîntului, formele de organizare a activității, metodele și mijloacele de învățămînt ș.a. Diferențierea are, deci, o sferă mai largă, mai cuprinzătoare, iar individualizarea este un aspect al acesteia. Ea relevă caracterul de sistem al multiplexelor modalități folosite pentru ca activitatea de învățămînt să fie adecvată trăsăturilor specifice unor grupuri de elevi sau individuale, conferindu-i valoarea unei veritabile strategii de organizare și desfășurare a activității de instrucție și educație. Pe de altă parte, cele două concepte trebuie delimitate de „instruirea individuală”. Aceasta reprezintă un mod de învățămînt în care pedagogul se ocupă, în unele momente ale activității didactice, de un singur elev. Practicat pe scară largă în trecut, cînd instrucția era rezervată unui număr foarte mic de copii, azi folosirea acestui mod este limitată la recuperarea rămînerii în urmă a unor elevi sau, dimpotrivă, la accelerarea dezvoltării și a progreselor celor cu aptitudini deosebite.

Cu toate nuanțele deosebitoare pe care le pot prezenta, analiza multplexelor modalități de adaptare a învățămîntului la diferențierile individuale permite distingerea unor trăsături generale caracteristice unei asemenea strategii:

a) Activitatea didactică, prin conținutul ei și prin metodologia aplicată, este adaptată intereselor și aptitudinilor elevilor, capacității lor de învățare. Este necesar, însă, ca această adaptare să fie concepută dinamic, adică să nu constituie numai o punere în concordanță cu posibilitățile elevilor la un moment dat, ci să stimuleze dezvoltarea acestor posibilități, să potențeze capacitățile elevilor. În acest sens, caracterul dinamic al personalității elevilor trebuie să-l corespundă sistemelor de tratare adecvată, dinamice, suficiente de suplă.

b) Menținerea elevilor, de regulă, în condițiile obișnuite de instrucție și educație, ceea ce înseamnă preponderența modalităților de tratare diferențiată a elevilor în cadrul activității cu colectivități în componență eterogenă din punct de vedere al capacităților lor de învățare și al rezultatelor obținute.

c) Crearea condițiilor ca fiecare elev să poată lucra, în unele părți ale programului, în ritmul său propriu. Aceasta implică atât alternarea activității frontale cu cea, cu activități pe grupe și cu munca individuală, cît și diferențierea conținutului acestor activități în funcție de particularitățile elevilor sau a grupelor de elevi.

d) Variabilitatea, mai ales din punctul de vedere al gradului de dificultate, a lucrărilor de muncă independentă efectuate în clasă sau acasă.

Modalitățile folosite în scopul diferențierii instruirii, privite și din perspectiva caracterului de sistem al acestora, pot fi ordonate în patru categorii, după aspectul activității de învățămînt în care sînt operate:

1. Diferențierea realizată în structura sistemului școlar, adică în modul de organizare a diferitelor trepte de învățămînt.

2. Diferențierea prin conținutul învățămîntului, cu referire la: sistemul opțiunilor, organizarea modulară a conținutului, sistemul disciplinelor facultative la alegere, cursurile de nivel diferit pentru aceeași disciplină, corelarea conținutului activităților periscolare cu cel al activităților școlare ș.a.

3. Instruirea diferențiată prin organizarea activității didactice, concretizată în mai multe modele cum sînt: clase de nivel (gruparea elevilor pe clase în funcție de aptitudinile lor generale și de rezultatele școlare obținute); grupe de nivel-materii în cadrul claselor eterogene; instruirea pe grupe temporar constituite; clase pentru elevi cu aptitudini deosebite pentru anumite domenii; clase de sprijinire (recuperare) a unor elevi cu dezvoltare mai lentă.

4. Trebuie subliniat că modalitățile amintite privesc îndeosebi activitatea factorilor de conducere a învățămîntului care pot hotărî adoptarea unui model sau altul și condițiile de aplicare. Pentru activitatea didactică, un interes deosebit îl prezintă diferențierea instruirii prin metodologia didactică. Tehnicile folosite în acest plan sînt foarte numeroase și variate. Unele realizează diferențierea în cadrul procesului de instruire (activitatea pe grupe, distribuția solicitărilor în funcție de capacitățile elevilor ș.a.); altele imbină activitatea frontală, comună, cu toată clasa, cu activități diferențiate în unele secvențe de lecție; cu o frecvență mare este individualizată instruirea prin munca independentă (sistemul fișelor); organizarea activităților de sprijinire (ori de stimulare) a unor elevi în cadrul lecțiilor ș.a.m.d.

Experiența dobîndită în aplicarea acestor strategii arată că eficiența măsurilor de tratare diferențiată a elevilor este condiționată și de modul cum se imbină cu celelalte aspecte ale activității didactice. Deși are efecte pozitive certe în direcția asigurării succesului tuturor elevilor, strategia analizată nu rezolvă, ea însăși, această problemă. În același timp, mai mult decît opțiunea pentru una sau alta din căile cunoscute, este importantă imbinarea judicioasă a acestora, în funcție de natura activității, specificul obiectului de învățămînt, vîrsta elevilor, obiectivele pedagogice ce trebuie realizate ș.a.m.d. Diversele forme de diferențiere nu sînt competitive, ci complementare.

Aprecierea virtuților diverselor căi de diferențiere a instruirii, precum și a oportunității aplicării fiecăreia din ele presupune analiza acestora sub aspectul integrării lor în ansamblul activității instructiv-educative și, mai ales, în perspectiva efectelor acestora în direcția realizării obiectivelor acțiunii de educație. În acest sens, dincolo de desprinderea avantajelor și dezavantajelor fiecărei modalități, emiterea unei judecăți de valoare asupra acestora trebuie să se întemeieze pe criteriul reușitei tuturor elevilor în atingerea obiectivelor pedagogice urmărite, al obținerii unor rezultate mai bune în pregătirea elevilor.

Conf. univ. dr. ION T. RADU

U.R.S.S.

Biblioteca școlară-laborator nr. 1

În țara noastră, fiecare a treia bibliotecă este școlară și în ea se produce prima întâlnire a elevilor cu cartea. Aici ei primesc abecedarul, cu care se începe învățătura. Aici intră în lumea literaturii — o lume uriașă, necunoscută și interesantă, populată cu o mulțime de personaje literare, care îi arată tînărului cititor direcțiile juste ale drumului în viață. Îl învață să se bucure, să sufere, să simtă... îl ajută să-și educe cele mai bune calități ale caracterului: principialitatea, intransigența, curajul, știința de a-și alege și realiza propriile idealuri. Oare nu biblioteca școlară este cea mai importantă bibliotecă a copilăriei? Este greu de prețuit însemnătatea ei. Iată de ce se acordă o atît de mare atenție bibliotecii, necesităților ei, iată de ce, îndeosebi, în ultima vreme, cînd în societatea contemporană cartea are un rol excepțional, își îndreaptă tot mai mult atenția asupra ei pedagogii, scriitorii, savanții, lucrătorii din bibliotecă.

Nu de mult, în octombrie 1981, la Moscova a avut loc Conferința unională a bibliotecarilor școlari, la care au fost dezbătute cele mai de seamă probleme ale bibliotecii zilelor noastre. „Laboratorul nr. 1” — astfel au numit participanții la această conferință însemnătatea bibliotecii din școală. Da, este adevărat, biblioteca școlară este mijlocul cel mai important al procesului instructiv-educativ prin condiția indispensabilă a eficacității sale pedagogice. Nu în zadar, multe dintre bibliotecile școlare constituie mîndria școlii lor. Bibliotecara școlii nr. 50 din orașul Moscova, F.P. Ivanova, la încheierea celui de al 10-lea cîncinal a fost decorată cu medalia „Pentru gloria muncii”.

„Dacă școala nu este dotată cu cărți, nu se pot rezolva problemele formării unor tînari cetățeni instruiți, cu convingeri și

ținută etică înaltă — astfel arăta însemnătatea bibliotecii școlare V.M. Korotov, ministru adjunct al învățămîntului din U.R.S.S. Transformarea bibliotecii școlare în „laborator nr. 1”, iar școala într-o bibliotecă bine dotată și multilaterală — iată prima sarcină pusă la ordinea zilei”.

Păcat însă că nu toți conducătorii de școli înțeleg căreia sarcină ce revine bibliotecii școlare. Adeseori ei se află în situația de a decide rolul pe care îl joacă cartea în învățămînt și în știința de carte a generației actuale. Nu există carte, în momentul de față, care să nu intrinsecă condițiile de „carte absolut necesară”. Iar între acestea, desigur, se află cărți cu caracter politico-obstesc și programatic, de știință, de îndrumare, de literatură științifică. În același timp, biblioteca reprezintă și pentru profesor unul din principalele mijloace literare care ajută la lărgirea orizontului său, la informarea sa cu noutățile zilei. Și, în sfîrșit, în ultima vreme a apărut încă o direcție a bibliotecarilor din școli — de muncă patriotică pentru fondul manualelor. După cum se știe, de cîteva ani încoace elevii noștri primesc manuale gratuite din fondul fiecărei școli. Munca cu manualele, cu fondul pentru producerea lor, reprezintă o sarcină de seamă a bibliotecarului școlar. O experiență interesantă și însemnată am obținut, în acest sens, în Estonia și Uzbekistan. Este vorba de procesul de adîncire și răspundere a muncii în procesul de învățămînt. Primul om, cărui i se adresează copilul la bibliotecă spre a deveni cititor trebuie să fie un propagandist al cărții și un prieten al tînărului cititor. El trebuie să fie, în același timp, un bun pedagog, un înțeles educator, propagator al literaturii, colaborator și prieten al tînărului. Spre a-i dovedi acestea, e necesar ca el să devină un bun cunoscător al literaturii, un pro-

pagandist de cunoștințe literare instruit, un bun cunoscător de opere contemporane pe care să le poată folosi în creația sa de zi cu zi; în sfîrșit, nu de mai mică importanță, pentru tînerul școlar, este într-un anumit moment concret din viața sa aprecierea capacităților proprii. Felul de a fi al omului cetățean se poate deduce din copărie. Și, adeseori, întîlnirea pre timpurie cu cartea nu numai că facilitează crearea unui anumit fel moral de caracter, sănătos, dar și decide un drum precis în viață. În țara noastră se fac multe lucruri pentru tînerii cititori. Zînic la noi se tipăresc sute de cărți, în tiraje de sute de mii de exemplare, care se adresează tînerilor. De exemplu, cu privilegiul celei de a 10-a aniversări a cîincinalului din teatru și tipografiilor au văzut lumina tipografiei 15 075 cărți. Într-un tiraj de 2 477 500 de mii exemplare de literatură pentru copii și tînari. Dintre acestea, la loc de frunte se află cărțile ilustrate pentru copii, cărțile clasice și ale artiștilor contemporani, și literatura de știință popularizată.

În fondul de aur al operelor literare sovietice trebuie să sosemim atît cele ale scriitorilor sovietici, cît și ale pedagogilor, cele care au văzut lumina tiparului din pasune, fără probleme care să dea de gîndit, cărți fără trăsături de pseudomantism. În scrisorile primite, la secția de „literatură și artă” a revistei „Ucitelskaia gazeta” mai sînt aduse și unele critici la cărți care reflectă defectuos realitatea artistică.

Desigur, nu întotdeauna tînărul cititor poate să se orienteze în mulțimea cărților publicate. A deveni pilot pe o mare a cărților, pentru tînăr este posibil doar datorită bibliotecarului. La noi există o multitudine de forme prin care se face propagandă literaturii în rîndul maselor de cititori. De pildă — emisiunile de televiziune „Fetele prietenilor” realizate de cunoscutul scriitor pentru copii A.G. Alexin. „Săptămîna cărții” devenită tradițională. Săptămîna cărții pentru tîneret, număratele întîlniri ale scriitorilor cu cititorii în școli și bibliotecă. Cu toate acestea, nu se poate înlocui activitatea zilnică, continuă de-a lungul mai multor ani — activitate nu întotdeauna vizibilă — a

bibliotecarului școlar. Această activitate se găsește reflectată în toate: și în felul în care se desfășoară serbările, și în nivelul la care decurg lecțiile de literatură, și în lecturile elevilor, și în știința de a lucra cu cartea. „Închiptuiți-vă ce misiune educativă grea apasă pe umerii activiștilor bibliotecari, îndeosebi ai acelor din școli și din bibliotecile pentru copii — spune D.D. Zuev, directorul editurii „Prosveteniye” („Învățămîntul”), la Conferința unională a bibliotecarilor. Cu cît mai devreme vede omul în carte un sfîrșit, un ajutor în rezolvarea problemelor complexe ale vieții, cu atît se poate garanta că el nu va vedea în carte doar un simplu obiect, o marfă, un capital. Relației de consum a cărții, noi trebuie să-i opunem relațiile durabile ale afectului”.

Da, totul începe cu biblioteca școlară. Iar astăzi, sarcinile ei se schimbă: nu doar să cultive dragostea pentru carte, să păstreze relația cu ea, ci să și educe cultura lecturii, ceea ce înseamnă știința de a lucra cu cartea, de a ști să te orientezi în fluxul continuu al cărților, a ști să pretuiești și să sistematizezi cele citite. Congresul al XXVI-lea al P.C.U.S. a elaborat o programă precisă de îmbunătățire calitativă a muncii din unitățile de învățămînt mediu. Se prevede evoluția școlii în concordanță cu necesitățile vremii. În condițiile unei revoluții științifico-tehnice, pur și simplu este imposibil să înarmezi pe om cu cunoștințe pentru toată viața. Iar școala este obligată să-l pregătească pe elevi pentru studii individuale, continuu. Școala trebuie să-l deprindă pe elevi, în primul rînd, să lucreze cu cartea.

În cel de al 11-lea cîncinal se prevede mărirea numărului de elevi din școli cu program prelungit pînă la 13.5-14 milioane, crearea condițiilor de trecere la școlarizarea copiilor de la vîrsta de șase ani în clase pregătitoare ale școlilor generale. În aceste condiții, evident, se ivesc sarcini noi și răspunderi mai mari pentru biblioteca școlară. Spre ea se îndreaptă astăzi toată atenția noastră.

NATALIA NOVIKOVA
șeful secției de literatură și artă a revistei „Ucitelskaia gazeta” din Moscova